

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostopna poltivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . " 13
 za trikrat . . . " 10
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostopna poltivrsta po 18 v.
Poslano:
 enostopna poltivrsta po 30 v.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ovrake 28.511,
 bo: n.-hero. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Klofuta germanski politiki.

Politika nemškega naroda v Evropi je politika nasilja. Kolikor je nemški narod ustvaril tekom zgodovine kulturnih vrednot na eni strani, toliko je storil krivic na drugi strani in ni pretiravanje, če rečemo, da uživa danes v Evropi poleg Osmanov najmenjši politični simpatij ravno nemški narod. Zato pa tudi ni nič čudnega, če najdemo danes ravno Nemce in Osmane med seboj zvezane. Oba ta naroda stojita dejansko najbolj dosledno na stališču brezobzirnega zatiranja drugih, oba sta zlasti slovanskemu rodu največ škode prizadela, oba od tega živita in tudi nemški narod bi izgubil svoje prvenstvo v osrednji Evropi, kakor hitro bi se celemu slovanstvu posrečilo se združiti.

Najznačilnejši izraz nemške narodne brutalnosti je pruska postava, ki dovoljuje razlaščenje Poljakov, ki oblasti daje iz političnih vzrokov moč, da požene drugorodnega državljanca z lastnega doma in zemlje, ki sankcionira rop, kajti odškodnina, ki jo dobi lastnik, kateremu se zemlja ni vzela iz nobenega drugega vzroka kakor iz tega, ker govori drugi jezik nego ostali sodržavljani — ta odškodnina je v resnici le varstvena znamka, pod katero je dovoljeno državi kršiti lastninsko pravico. Prusija se je s to postavo postavila na nivo najizrazitejšega barbarstva.

Ta politika pa je v Nemčiji sami svoj Sedan doživela. Dne 30. t. m. je nemški državni zbor na predlog Poljakov z 213 glasovi proti 97 izjavil, da »razlaščenje poljskih posestnikov potom državnega kancelerja ne odgovarja naziranju državnega zbora«. Glavno zaslugu na tem, da je dobila nemška politika tako klofuto, ima katoliški centrum, ker Poljaki in socialni demokrati seveda nimajo večine, svobodomiselci, ki poznajo svobodo samo na papirju, so se junaško absentirali, za protipoljsko politiko so glasovali konservativni veleposestniki, ki pri razlaščenju delajo profite in nacionalni liberalci — znane metle, ki že davnej nimajo več nobenega ugleda. Prvič se je v Nemčiji zgodilo, da je tako velika večina obsodila protislovansko politiko vlade.

Grof Praschma od centra je stališče svoje stranke precizno utemeljil. Protipoljski zakoni so izjemni zakoni.

Katoličani, ki sami trpe pod njimi — postava proti jezuitom — jih pač ne morejo odobravati. Sicer pa je centrum dosledno glasoval proti vsem protipoljskim zakonom s stališča morale, paritete in državnega blagra. Tudi topot bo glasoval za predlog Poljakov — ne ozi-
 raje se na napeto razmerje med centrom in vlado — zgolj s svojega principelnega stališča. Pruska razlastitvena postava je unikum, ker ni razlaščenje objekta, ampak razlaščenje subjekta, pojedinca, iz političnih vzrokov. To je tako nemoralno, da more roditi najhujše posledice. To je tem bolj nevarno v času, ko bi moralo na mejah države prebivati zadovoljno prebivalstvo. Državni kanceler je dokazal, da se v svoji politiki ne da voditi od višjih vidikov. Zato bomo glasovali za nezaupnico, predlagano od Poljakov.

Fraktičnih posledic to glasovanje za zdaj ne bo še imelo, toda je v moralnem pogledu največjega pomena. Zastopstvo nemškega naroda je v principu zavrglo brutalno politiko Nemčije nasproti nemškemu narodu. To ima svoj vpliv, čeprav se sadovi pokažejo šele v bodočnosti. Obenem kaže, da skrajni nemški nacionalizem, ki se v boju proti Slovanom ne straši nobenega sredstva, v zastopstvu nemškega naroda nima opore. Nemški radikalni nacionalizem stoji nasproti močnejšemu katoliškemu centru in socialni demokraciji. In kako to dejstvo naše Nemce boli, kaže to, da skušajo mimo tega tako pomembnega dogodka iti z molkom.

Ena misel se spričo tega najizrazitejše pojavlja: kolikšnega pomena je dobra politična organizacija katoličanov kakor je nemški centrum, proti kateremu se slišijo časih očitki celo od strani takih, ki imajo za to najmenjši vzrok. Ako bi v Avstriji nemški krščanski socializem izvajal iz svojega programa take posledice kakor jih centrum, bi danes v Avstriji marsikaj drugače izgledalo. Potem bi ne bili doživeli pobratimstva prijateljev rajnega Luegerja z nemškonacionalnimi kričači, preganjanja češke manjšine na Dunaju in turkofilstva, ki se krije z onim nemških losvonromovcev. Če bi ti ljudje stali na višku centra, bi tudi v našem parlamentu bilo mogoče, da bi dobila vlada nezaupnico zaradi protihrvatske politike merodajnih faktorjev, tako pa se slišijo te lepe besede. V Nemčiji je bilo nekaj mogoče, česar se pri nas še dolgo nimamo nadejati. Zakaj, mi dvomimo, da bi nemški krščanski socialci imeli pri nas v takem slučaju toliko korajžje,

da bi se ustavili ekspropriaciji Slovanov, ker se da vsaka reč zagovarjati — o avstrijskih liberalnih Nemcih niti ne govorimo; ti svoje bratce v rajhu daleč prekašajo.

Seveda je dvomljivo, ako bo to glasovanje moglo izbrisati slabi vtis, ki ga je germanska nacionalna politika zapustila v evropskih ljudstvih. Kakor se vse maščuje, se bo tudi to. Propad osmanstva nam je za to obenem dokaz in upanje. S kulturnim in poštenim nemštvom bo pa Slovanom tudi v bodočnosti mogoče sodelovati.

Odkup kmetov v Bosni.

(Po poročilu uglednega strokovnjaka v Bosni.)

Bosanska vlada je zahtevala od bosanskega sabora, da reši kmetstvo vprašanje tako, da se more kmet le takrat odkupiti, ako je to agi (gospodarju-posestniku) po volji. Bosanski sabor, muslimani, katoličani in večina pravoslavni je na žalost tej zahtevi vlade pritrdila in sprejela zakon, ki rodi silno žalostne posledice.

Čujmo!

Koncem leta 1910. je obdelovalo muslimansko veleposestniško zemljo 6334 muslimanskih, 29.067 katoliških in 75.679 pravoslavni, vseh skupaj 111.080 družin.

Ta posestva, na katerih žive bosanski kmetje, so pripadala 9537 muslimanskim, 267 katoliškim in 633 pravoslavnim, skupno 10.437 družinam.

Ti posestniki so imeli pač na svojih posestvih po 1, 2 ali 3 kmete; toda dohodki od kmetov niso znašali toliko, da bi mogli posestniki od njih živeti. Volilni imenik v bosanski sabor navaja namreč samo 400 takih, ki žive od takih dohodkov.

Svobodnih kmetov je 135.848.

Ta statistika nam dokazuje, da je od 247.000 kmečkih posestev 111.000, torej skoraj polovica, v takem položaju, da nima nobenega dohodka od svojega marljivega dela.

O kakem zboljšavanju zemljišč ni seveda nobenega govora. Ker bi moral kmet od zboljšane zemljišča tudi agi večji davek odrajtovati in se dražje odkupiti, bi na ta način sam sebi odkup otežkočil. Zato delajo kmetje nekako pasivno rezistenco, obdelujejo zemljo tako povrhu, samo da se skozi zimo pretolčejo.

Posledica tega je, da narodno blagostanje pada, od teh kmetov ne le da nima država ničesar, ampak jih mora ob slabih letinah še vzdrževati! Radi slabe hrane

divja med njimi jetika, vojaška sposobnost peša in izseljevanje je na dnevnem redu. Zgubo samo na živinoreji cenijo od leta 1895 do leta 1910 na 30 milijonov kron.

Te žalostne razmere bi ozdravil samo splošen in obvezen odkup zemlje. Leni in zanikrni kmetje bi postali dobri gospodarji, neobdelana zemlja bi dobila drugo lice, izseljevanje bi ponehalo, kmet bi se bolje hranil, si pripravil lepo domovanje, trgovina bi zacvela, dohodki bi se povečali in davki bi se potvojili. Vse želi tak odkup, samo vlada ga neče zaradi — muslimanov. Vsaj govori tako, a v resnici so vzroki tega odpora vse drugi.

Res pravi statistika, da ima 9537 muslimanskih družin kmete, ali od teh je 6334, ki sami obdelujejo zemljo turških agi; ti torej ravno tako trpe, kako katoliški ali pravoslavni kmetje. Potem imamo 80.000 muslimanskih svobodnih družin, katerim je vseeno, ali so odkupljeni kmetje ali ne, ker sami nimajo nobenih kmetov. Potem imamo po mestih 30.000 muslimanskih trgovskih in obrtniških družin brez kmetov, v katerih interesu bi bilo, da se zemlja odkupi in se trgovina razcvete. Gre se torej pravzaprav samo za 400 turških veleposestnikov, ki žive od svojih kmetov; vsi drugi muslimanski posestniki, ki imajo kmete, nimajo toliko dohodkov od kmetov, da bi se mogli od njih živeti! Njihovi dohodki ne presegajo 2500 kron na leto. Bosanski vladi je torej več za teh 400 veleposestnikov kakor za tisoče bosanskih kmetov, ki žive tako borno življenje.

Kako je pa sedaj? Po obstoječem zakonu se more kmet odkupiti samo tedaj, ako aga hoče. Vlada da agi denar, ki ga dobi od bank po gotovih obrestih. Da ne manjka zraven raznih mešetarjev in odrtnikov, je umljivo. Med agi je veliko takih, ki ne poznajo ne znanosti, ne prave kulture, ampak samo izrodke evropske kulture: karte, alkohol, ženske in avtomobile! Te imajo povečini v rokah razni oderuhi, ki derejo ago in kmeta, ki se hoče odkupiti. Po navadi kupujejo zemljo razni barantači, ki potem agino zemljo za visoko ceno kmetom prodajajo in sami dobičke spravljajo.

Uradna statistika o odkupu bosanskih kmetov navaja sledeče številke: Do sedaj se je odkupilo 7152 kmetov za 13 milijonov 524.000 kron. Odkupljena zemlja je pa uradno cenjena na 7.152.000 K. Kmetje so torej zemljo preplačali za šest milijonov kron. Res je, da je zemlja uradno nizko cenjena; ako bi agi teh 6 milijonov sami spravili, bi tudi nič ne rekli, a spravili so jih oderuhi na škodo kmetuinaši.

Kmet plačuje nad ceno, aga prodaja pod ceno, oderuhi in banke pa zanjejo!

LISTEK.

Žalostna povest o Čičkinem oslu in narodnem pumperdonu.

(S kršnih kraških tal za predpust priobčil dr. Leopold Lénard.)

Zares grenak je pisateljski kruh! Kamor se obrneš, pa je zamera na vse plati. Zapisal sem nekoč v neki črtici: »V Ljubljani je bila neka debela gospodična,« pa sem se zameril s tem vsem ljubljanskim gospodičnam, kar jih je od Kurje vasi do Zelene jame. Suhe so rekle, da se iz njih norčujem, debele pa, da nanje mislim. Ako zapišeš: »Enkrat je bil en gumpec,« pa bodi zagotovljen, da se bo vsak gumpec ob tebe obregnil.

Zato sem sklenil, da pustim za enkrat pri miru središče naše Slovenije in napišem povest iz kršnih kraških tal in iz tužne Čičarije, kamor ne zahajajo »Slovenčevi« podlistki. Napisati vam hočem žalostno povest iz našega narodnega delovanja in pišem vam s solzami v očeh in z bolestjo v srcu, globoko užaljen radi grde hudobije, katero je povzročil od ljudi nahujskani čiški osel.

Povest je sledeča:

Gospodje tržaški rodoljubi so sklenili zanesti bakljo prosvete in napredka v najbolj odročno kraško vas Trnjevo bodičje, ki leži tam nekje na oni strani Čičarije. Vse je šlo po programu, bile so dražestne devojke in puntigamsko pivo, dunajske klobasice in do solz ginjeni rodoljubi, korindoli in šaljivi srečolovi in sploh vse, kar je treba za prosveto in izobrazbo milega slovenskega naroda. Samo velikega pumperdona ni bilo od nikoder in to po krivdi nekega hudobnega in od brezvestnih ljudi nahujskanega čiškega osla. Zdaj pa povejte, kakor naj se prosvetljuje kremeniti Kraševci brez velikega pumperdona?

Povedati vam torej hočem, zakaj ni bilo v Trnjevo bodičje velikega pumperdona. Gospodje vojaški godci so korakali toplega nedeljskega dne gori od Trsta po kraških tleh proti Trnjevemu bodičju. Solnce je pripekalo, ni bilo niti požirka vode, kaj šele pilzenskega piva! Otožno so povešali glave, instrumente so tiščali pod pazduhami in se počasi pomikali naprej po nerodni kamneni poti. Najhuje med vsemi je trpel gospod s pumperdomom, ki je moral nesti največji instrument.

Naenkrat jih doide neka Jucka, ki je na svojem oslu nesla doli iz Čičarije v Trst dve kangleji mleka in vrečo biva. Vračala se je domov in jahala samozadovoljno svojega osla. Ko pride mimo godcev, jo vpraša go-

spod, ki je nosil na plečih pumperdon, ako bi mu ne dovolila, da bi on nekoliko zahajal osla.

Čička ga pogleda in odvrne, da je osel navajen samo nje. Vsakega drugega vrže takoj raz hrbta.

»Ne boj se,« reče ji godec s češkim naglasom, »pri nas okrog Hrudima jahamo velike konje, pa bom ustrahoval tudi malega osla!«

»Konja že, konja,« odvrne Jucka, »toda osla ne ustrahujete.«

Godca je to razdražilo in prosil je še silneje, naj mu dovoli zasesti osla. Slednjič zleze Jucka res s svoje živali, godec s pumperdomom spleza na oslov hrbet in hoče pognati. Dolgouhec je pa takoj občutil, da ne sedi na njegovem hrbtu več pohlevna Jucka, ampak neka čisto tuja oseba. Postavi se na zadnji nogi in vzpne kvisku, ko pa tako ni mogel otrestiti raz sebe tujega gosta, je prišel z njim na tisto plesati v kolobarju, kar je godčevim tovarišem povzročalo velikansko zabavo. Godce s pumperdomom pa nikakor ni maral izgubiti svojega ugleda pred Jucko in pred tovariši, ter se je z rokama in z nogama oklenil osla, da ne bi ga vrgel na tla.

Slednjič se je osel prepričal, da ne more odvrči tujega gosta in v glavo mu je šinila druga muha: Spustil se je v tek kolikor je mogel in nikdo ni bil verjel, da

zamore kraški osel tako naglo teči. Zaman je bilo klicanje Jucke, zaman vse godčevo prizadevanje, da bi ustavil osla. Nekaj časa se je trudil krčevito, ko je pa sprevidel, da je vse zaman, se je udal v svojo usodo, zagrabil z obema nogama osla čez trebuh, z rokama pa za vrat in samo gledal, da ne bi ga treščil na tla. Osel je pa tekel in tekel gori proti svoji vasi tam nekje na Čičariji. Nekaj časa mu je še zvenel na uho krohot tovarišev in Juckino kričanje, slednjič se je pa tudi to izgubilo v daljavi, pot mu je tekel po celem telesu, vojaška kapa mu je padla na tla, kjer so jo morda našli pri priliki pastirji, potem se mu je odvezala sablja in zvenketaje padla na kamnita kraška tla. Slednjič se mu je pretrgal še jermenček, na katerem je visel pumperdon čez hrbet in godčev instrument je zabrenčal na tleh ob kraško skalo, da se je razleglo daleč na okrog po razbeljenem kraškem svetu.

A mari mari godcu kapa, sablja in pumperdon, ko je pa v nevarnosti njegovo lastno življenje! Najprej življenje, potem šele pumperdon! Držal se je osla in držal, da so mu skoraj kosti lezele narazen, osel je pa odskakoval in dirjal, kakor da bi zbesnel ali znorel.

Osel je pridiral v svojo domačo vas gori na Čičariji in letel naravnost proti svojemu hlevu. Ako bi se nesrečni godec ne

Glavna posojilnica.

Skoraj bosta minuli dve leti, odkar se je razglasil konkurz o imetju »Glavne posojilnice«. Nebroj upnikov željno pričakuje in povprašuje, kedar in kako se bo konkurz končal, da dobe vsaj delno plačilo.

Spričo ogromne izgube, ki se je pokazala v denarnem poslovanju »Glavne posojilnice«, se člani seveda boje za svojo gospodarsko eksistenco, muči jih negotovost, koliko bodo upniki od njih zahtevali in koliko bo moral vsak plačati. Likvidacijski odbor »Glavne« ima nalogo zbirati prispevke za poplačilo upnikov »Glavne«, ki bodo le z malim delom pokriti iz konkurza. Dokler pa konkurz ni končan, likvidacijski odbor ne more preračunati natančne vsote. Upniki »Glavne« silijo na to, da se konkurz čimprej konča, ker je to ne le v interesu njihov samih, temveč tudi v korist članov. S konkurznim postopanjem se končna ureditev samo zavlačuje in neizmerno podraži, ker vsak hip nastane nova pravda, ki je združena s stroški.

Upniški in likvidacijski odbor torej sporazumno delata na to, da se konkurz »Glavne« čimprej konča. Tega cilja pa ni moči tako hitro doseči, kakor bi nekateri nestrpni upniki želeli. Ob vladajoči denarni krizi je izterjevanje terjatev »Glavne posojilnice« silno težavno. Gotovina se ne dobi kar na cesti, in tako gredo zemljišča na prisilno prodajo. Koliko se pri taki prisilni prodaji dobi, je vsakomur znano; saj je še dobro, če se dobi kupec, ki plača zahtevani dve tretjini cenilne vrednosti za kmetško posestvo. Zlasti pa ni kupcev za večja posestva. Pri izterjavanju vknjiženih terjatev je torej treba previdnosti. Če naj se terjatve izterjajo za vsako ceno, potem nastane zopet škoda upnikom in članom »Glavne«, ker se delež, ki ga bodo plačali člani ob vsaki delni ali popolni izgubi ene ali druge terjatve »Glavne«, za vsoto te izgube zviša. Toliko pa se že danes da s sigurnostjo presoditi, da upniki nikdar ne bodo prišli do popolnega plačila svojih terjatev, tem manj, če se bo gospodarska in denarna kriza tako naprej razvijala, kakor se je doslej. Skoraj izključeno je misliti na kako izdatno državno pripomoč. Člani »Glavne posojilnice« naj torej računajo s tem, da se bodo rešili edinole s samopomočjo. Likvidacijski odbor ravna v interesu upnikov in članov »Glavne«, ko namerava v najkrajšem času poskusiti z upniki »Glavne« poravnavo na primeren procentualni del njihovih terjatev.

Pravde radi neobstoja članstva, ki so vzbujale po vsem Slovenskem živahno zanimanje, so domalega končane. Po razsodbah, ki jih je izdalo vrhovno sodišče na Dunaju, je član vsakdo, kdor je podpisal pristopnico, plačal ali si dal odtegniti opravični delež ter bil vpisan v register zadruženikov. Noben član si ni bil v svesti, ko je pristopil ali pri »Glavni posojilnici« najel posojilo, kakšno zavezo s tem prevzame. »Glavna posojilnica« je zadruga z neomejeno zavezo. Zadrugi zakon iz leta 1873. določa, da jamči za vse plačilne obveznosti take zadruge vsak član z vsem svojim premoženjem. To bi se še dalo prenesti. Toda nesrečna zakonodaja iz leta 1873., ko se je, kakor v obče znano, izvršil strašovit dunaj. borzni krah, je sprejela v zakon tudi določilo, da sme vsak upnik zadruge z neomejeno zavezo svojo nepokrito terjatev eksekucijskim potom izterjati od enega ali drugega čla-

na, ki se mu zdi premožnejši, oziroma od kogar upa najprej dobiti denar. Pri sedaj nameravani reviziji zadrugnega zakona se bo ta naravnost kruta in z gospodarskega in obče človeškega stališča naravnost nerazumljiva določba izločila. Veliko zaslugo si bodo pridobili zastopniki ljudstva v državnem zboru, če bodo dosegli, da ta izločitev velja tudi za vse tiste zadruge z neomejeno zavezo, pri katerih konkurzno postopanje še ni končano.

Namen konkurznega postopanja je, pridobiti vsakemu upniku sorazmerno plačilo in sicer iz premoženja, ki ga je imela »Glavna« ob otvoritvi konkurza. V konkurznem postopanju torej prispevki članov ne pridejo v poštev. Te prispevke članov urejuje reparticijsko (razdelitveno) postopanje, ki ga ima opravljati in dovršiti likvidacijski odbor. Izgubo, ki se pokaže upnikom v konkurznem postopanju, morajo pokriti člani po razmerju števila svojih deležev in brez ozira na svoje premoženjsko stanje. Ta čas si seveda upniki »Glavne posojilnice« poiščejo enega ali drugega člana in iz njega izčrpajo vse, kar ima. To ni pravično in utegne uničiti ravno tiste člane, ki bi lahko pripomogli, da pridejo vsi upniki vsaj do delnega plačila. Namen zadrugnega zakona ni, enemu upniku dati polno pokritje, drugemu pa nič, ampak nasprotno vsem enakomerno. Zato bo tudi za upnike »Glavne« najboljša, če se zadovoljijo, da se reparticijsko postopanje mirno izvrši.

»Glavna posojilnica« ima po sedanjih ugotovitvah okoli 500 članov in približno 1200 upnikov. Deficit je velikanski, nepokrita vsota vseh terjatev je tolika, da je ne pokrije premoženje vseh članov, ako vse in vsakega posebej poženo upniki od hiše in od ognjišča, vržejo na cesto in prepuste njega, ženo in otroke najhujši revščini. Do tega ne sme priti! Člani »Glavne« niso zakrivali njenega in svojega obupnega položaja. Kar bodo plačali, bodo plačali zato, ker je u pravi svet »Glavne« gospodaril z denarjem, kakor da bi ga iz zemlje kopal. Upravni svetniki so sicer solidarno odgovorni za vso po lahkomišljenosti prizadeto škodo, a kaj pomaga to, ako se ne more izterjati. Člani se bodo torej pokorili za nepravilnosti in protizakonito postopanje bivših upravnih svetnikov »Glavne«. Vsak človeški čut in vsaka človeška postava pa izključuje, da bi se kdo pokoril po nedolžnem. Zato upravičeno upamo, da se bodo upniki »Glavne« odrekli svoji dvomiljni pravici do izterjanja svojih terjatev eksekucijskim potom in da ne bodo preganjali že itak prizadetih članov, katerih kredit silno trpi. V tem slučaju je mogoče, da pridejo vsi upniki do sorazmerno dosti višjega pokritja kakor sicer. Če se vpoštevata premoženje vseh članov »Glavne«, se mora priti do zaključka, da bo razdelitev po ključu števila deležev neizvedljiva. To uvidevajo tudi pametnejši člani, ki so pripravljeni žrtvovati v prid gmotno slabšim članom večji del svojega premoženja, seveda le pod pogojem, da se s tem izpuste iz vseh daljnih obveznosti. Vsak član bo moral dobro voljo pokazati in prispevati po svojih močeh.

Likvidacijski odbor opaza, kako nekateri člani na vse mogoče načine skušajo prenesti svoje premoženje na bližnje ali daljne sorodnike ali se ga na kak drug način iznebiti. Vse to se bo izpodbijalo, dotični bodo pa tudi zapadli kazni, ker je prejasen in preprozen očitni namen, oškodovati upnike »Glavne posojilnice«. Z ozirom na dejstvo, da

se je vest o polomu »Glavne posojilnice« takoj zanesla v zadnjo najrevnejšo kočjo zadnje najrevnejše gorske vasice na Slovenskem, je izključeno, da bi se kdo mogel izgovarjati, da ni vedel, čemu člani »Glavne« odprodajajo ali na kak drug način odtujiijo svoje premoženje. Torej pamet! Le z združenimi močmi bo mogoče preprečiti uničenje gospodarskih eksistenc in kaznovanje radi neprevidnih dejanj. V tem slučaju bodo prispevale s podporami korporacije, dežela, in upamo, tudi država.

Likvidacijski odbor pošlje v kratkem poziv na vse člane, naj se odzovejo, koliko in na kakšen način lahko prispevajo z lepa. Tudi tu bo veljalo geslo: kdor hitro da, dvakrat da! Če pa se bo raztegnilo odplačilo na dolgo vrsto let, potem se pomnože stroški izterjavanja in bilo bi s takim postopanjem le malo pomagano upnikom in članom. Če se člani ne bodo zavedali svojih dolžnosti, utegne priti neizogibna posledica, da bo večina za njih gospodarstvo težko prizadeta in dotičnim bo potem t žko kaj pomagala njih dvomljiva regresna pravica poiskati od svojih sočlanov povračilo tega, kar so sami preveč plačali.

Obračamo se torej na upnike »Glavne posojilnice« in med temi v prvi vrsti na najbolj prizadete posojilnice, da omogočijo poravnavo s člani »Glavne«, obračamo pa se tudi do članov, da trezno premislijo resni položaj in omogočijo mirno in pametno poravnavo.

Likvidacijski odbor.

Tržiške novice.

t Iz društva. Občni zbor društva sv. Jožefa, ki se je vršil zadnjo nedeljo, je podal o delovanju tega društva v l. 1912 sledečo sliko. Število udov se je dvignilo od 91 na 110. Za izobrazbo je društvo največ storilo s časniki, ki so prihajali v društvo in s predavanji, kojih je bilo skupno 32, med temi 10 skioptičnih in so bila večinoma vsa izvrstno obiskana. Igralo je društvo enkrat. Denarja je imelo 1355 kron, za bodoči novi dom pa še posebej 570 kron. — Iz poročila telovadnega odseka posnemamo, da se je telovadilo 64 večerov in znašalo število vseh telovadnih ur 1534. Orli so priredili dve igri in napravili izleta na Bled—Vintgar in v Vele-sovo ter bili zastopani pri raznih prireditvah. V blagajni imajo Orli 831 K. Volite je izpadla sledeče: Predsednik župnik Potokar; podpredsednik P. Gregorec; tajnik učitelj J. Vider, nam. Fr. Tomazin; blagajnik R. Prešeren, nam. J. Strniša; načelnik V. Zupan; podnačelnik B. Teyrovsky; odbornika I. Resman in Alb. Pavšič. Udov je bilo 401. — Ženski odsek je štel rednih članic 101, podpornih 60. Premoženja je bilo 1045 K. Kakor ima društvo svojo bolniško blagajno, tako je ustanovil tudi ženski odsek svojo in bi bilo le želiti, da bi se vse članice vanjo vpisale, da imajo v slučaju bolezni vsaj nekaj podpore. Priredil je odsek tri igre in tri izlete. — Na občnem zboru je bilo dalje sklenjeno, da se udnina zniža na 20 vin. mesečno. — Jutri ob pol osmih zvečer je veseloigra »Lumpacij Vagabund«, ki je polna smešne vsebine. — V torek odpade redno predavanje. V zadnjem času sta predavala g. A. Golé o razporoki in g. župnik o razmerah na Balkanu.

t Hranilnica in posojilnica v Trzinu je imela leta 1912. prometa 460.661 K 92 h. Naloženega denarja je 345.211 K 31 vin., čistega dobička 1068 K 84 vin. Vloge so popolnoma varne, ker je hranilnica članica »Zadrugne Zveze«, za katero garotira dežela.

Idrijske novice.

i Delovanje naše katol. delavske družbe. Na občnem zboru nam je tajnik povedal, da šteje družba 376 članov, 225 moških in 151 ženskih. Pristopilo je na novo 35 udov, odstopilo, oziroma umrlo 24. Društvo samo je priredilo v minulem letu le štiri veselice, drugi odseki so sami zase v okviru katol. del. družbe nastopili. Bila so tri dobro obiskana javna predavanja in popravljen skioptikon nam je razkazoval razne kraje. Blagajnik je podal sliko društvenega premoženja, ki je zelo ugodna. Gotovine ima 649 K 94 vin., poleg tega pa še naloženih v hranilnici ali vrednostnih papirjih 3024 K 21 vin. Pri inventarju se je odpisalo 10%, a znaša še 4057 kron 32 vin. Razni odseki so kazali marljivo delovanje. Saj če ima odsek sam zase 16 sestankov na leto, ali »Orel« vsaki teden enkrat predavanje in dvakrat telovadbo, dramatični s 32 člani napravi sam 7 predstav, se mora pritrditi, da se ni spalo. Pevski zbor šteje ženskih 34, moških 38, torej skupaj 72 grl, društveni orkester ima osem godbenikov in osem se jih na novo uči, nekaj na pihala, da počasi dobimo popolni orkester. Poleg tega se je pridno čitalo. Društvena knjižnica ima dobro vezanih 1080 knjig in vsaki ponedeljek se je posojevalo in vračalo prebrano, tako da se je celo leto 1989 knjig prebralo. V društvene prostore se sedaj napeljuje elektrika, kar bo posebno dobro vplivalo pri skušnjah za godbo ali petje. Pri tako mogočnem pevskem zboru petrolejka le malo izda, pa naj bo še tako močna. Pri volitvi odbora se je nekaj novih moči pritegnilo k delu, da se naraščaj večja pri raznih odborniških opravilih. Sploh smo se prav zadovoljno razšli z občnega zbora v nadi, da bomo tudi v novem letu kolikor mogoče napredovali. Družba dela brez agitacije mirno, stvarno že toliko let in lahko pokaže na lepe uspehe.

i Katol. politično društvo za idrijski sodni okraj ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 9. februarja v hotelu Didič ob 1. uri popoldne.

Jesenške novice.

j Sklep, da se zida višje organizirana šola na Jesenicah, je definitivni. Zoper odlok ni bilo vložene nobene pritožbe.

j Zabaven večer priredi jutri, na pustno nedeljo zvečer ob 8. uri katol. delavsko društvo v »Del. Domu« na Savi s šaljivimi prizori, kupleti i. dr. Vstopnina prosta.

j Občni zbor kat. del. društva na Jesenicah. Katol. del. društvo na Jesenicah je imelo dne 19. januarja 1913 svoj redni občni zbor. Z veseljem moramo konstatirati, da je društvo tudi v tem letu dobro vršilo svojo dolžnost. V društvu so našli člani res to, kar morajo najti, pošteno zabavo za razvedrilo, a tudi pouk, ki je za današnje čase neobhodno potreben. V ta namen je priredilo društvo 14 predavanj in 15 drugih prireditev, med temi 10 predstav. Omeniti se mora prav posebno razstava ženskih ročnih del, ki nam priča o delavnosti in marljivosti ženskega odseka, v katerega naj bi pošiljali starši svoje hčere še v večjem številu kakor dosedaj, da se bodo kaj pametnega in koristnega naučile. Poleg ženskega odseka pa pridno deluje tudi godbeni odsek, ki je duša društvenega življenja. Društvo je res lahko ponosno na svojo godbo, za katero skrbi godbeni odsek; godba ima močan orkester in tudi godbo na pihala. Mladičiči se zbirajo v telovadnem odseku »Orel«, kjer pridno telovadijo in urijo svoja telesa, a tudi svojega duha.

bil pravočasno upognil in sklonil čisto oslu na hrbet, zadel bi z glavo ob banger nad vratmi in se lahko pobil do smrti. Toda upognil se je pravočasno in dovolj globoko, osel je pa skočil z njim v hlev in se postavil na svoj prostor ter začel zadovoljno rigati. Prišel je hišni gospodar in na svoje veliko začudenje zagledal, da sedi na oslu namesto Jucke vojaški godec. Zdaj je bil vojak rešen, toda navzil se je strahu za celo življenje in prisegel je, da e bo odslej izognil vsakemu oslu v širokem kolobarju.

Ostali godci so med tem dospeli v Trnjevo bodičje, slavnost se je pričela, narodnjaki so pili puntigamsko pivo in dražestne devovke so jedle dunajske klobasice, ljudstvo se je navduševalo z godbo, korijandoli in srečolovom za sveto narodno stvar, toda pumperdona ni bilo in ni bilo in godbi je manjkalo najsilnejših učinkov.

Tako je torej Juckin osel v znatni meri pokvaril narodno slavnost v Trnjevem bodičju. Čudimo se samo, da se državno pravdnštvo ni zganilo in ni nastopilo zoper hudobnega osla in brezvestne ljudi, ki so ga nahujskali. Jasno kot beli dan je namreč, da osel tega ni naredil iz lastne, prirojene hudobije, ampak moral je biti naštančan od drugod. Naši čiški osli so mirni in pohlevni, toda malo zavedni in dovzetni za zahrbtno podšepetovanje.

Mnoje u nemšn.

Una nedela pa res nism vedu, kam b se dja. De b lezu u kavarna, sedou tam ceu pupoune pr prazn šale, držu kašn časnk u rok in ldi skuz zobe uleku, tu ni pu mojin ukuse. Polč vina, krvava klubasa pa mal zela, tu je zame. Sam tu je hudiman, ke člouk na ve, ki b se dubl kej dobrga za pud zube, pa de b na blu tku nazračensk dragu, de začne enga že pu čevah zavijati, k šliš račun.

Tku sm premšivou una nedela, kar m pađe u glava, de sm enkat brau u

enmu sluvenskmu časanke, de je preuzeu na račun štarija pr Kankarat u Šišsk nekajn urednik in edin lastnik »Jutra«, gespud Milan Plut.

Holt! Tula pa ni slaba misu. Gespud Milan Plut se je u sojmo »Jutre« dannadan zmeri jezu čez dragina in zabaulu na use viže čez birte. Če je še zdej isteh misl, ke je ratu sam birt, kakršne je biu tekat, ke je biu urednik in edin lastnik »Jutra«, tu je gutou u negau štari use pucen, če ne na pu zastojn, in dobr more bt tud. Ta nar bl pameln še nardim, če stopu u Šiška h Kankarat. Blata more bt scer u Šišsk veljk, al u Iblan tku ni nč bulš. Dupoune, ke je vujaška gođba igrala u »Zvezjd«, m je ta leu čevcl u blate ustou in sm pršou na en nog bus dam, kar sm zamermu sevede šele upoune, ke sm s tou čeucl na frišn usnažt in zgloncat. Zdej um že vedu merkat na čeucl, de jh um du Kankarata prnesu na nog. Pa še druga kurist mam lohka ud tega, če grem gespuda Pluta ubiskat in mu dat ene par zeksare za zaslužt. Gespud Plut je enga namirnga duha in staut b šou lohka na tu, de se u hmal štarije naveliču, pa u začeu spet vn dajat kašn »Jutre« al pa »Pujutršnem« in če se mu zdela prkupem ket birte, pa um mou tud pol gmah pred nim, ke u urednik, de me na u zmeri zbedu in špliku.

Tku sm s mislu, pa sm ja pučas mahnu preke šišsk.

Ke pridem h Kankarat, naručim pu litra ta bulšga in prašam natakarca, če sa gespud Plut duma, če sa zdrau in tku naprej.

»Gespud Plut?« se je začedila natakarca mojmo prašajn. »Sej pr nas ni nubenga Pluta.«

»Kuku je tu, de ne! Sej sm vnder u enmo časnk brau, de ma zdej gespud Milan Plut tle štarija.«

»Tu je bla pumota! Čakajo no, če se na motem, sa pa naša gespa res neki u zlaht iz tistmo Milanam Plutam, ke je soje čase list »Jutre« vn dajau. Ja, ja, je že res! U zlaht sa s ja, u zlaht. Al čm murde gespa puklicat?«

»Oh, ni treba; jest sm le tku mislu. Veste, midva iz Plutam sva velika prjatla že udnedki, pa sm ga tou mal ubiskat. Kdu b s pa mislu, de sa u našeh časnekh tulkat pumote. No, nč na dene; na m prnesite še kej za prgriznu!«

»Klubase mama prou dobre. A čja klubasa, pa mal zelčka zraven?«

»Magari, pa prnesite!«

Ke je natakarca udirčala vn, pa šli sem naenkan, kuku pr susedn miz ene šteri purgari zabaulaja čez klerekalce, ke sa uržah, de nimama nubene čist sluvenske sredne šule, de sa uni uržah, de sma dubl ene čist nemška gimnazi-

Konstantinski cerkveni jubilej.

Letos je neke vrste jubilejno leto za ves katoliški svet. Krščanstvo obhaja 1600 letnico, odkar je rimski cesar Konstantin Veliki dal prej krvavo preganjanemu, z vso silo zatiranemu in v katakombah skritemu krščanstvu pravico javnosti in popolno svobodo. V hvaležni spomin tega velikega svetovnega dogodka se bodo letos obhajale slavnosti po vsem katoliškem svetu. V Rimu še prav posebno.

Rimski slavnostni odbor je objavil sledeči slavnostni program:

1. V bližini milvijskega mostu, kjer je premagal cesar Konstantin Maksencija, se postavi nova cerkev, spomenik, ki naj bi klical poznim rodovom v spomin one spomina vredne dogodke in bi obenem zadoščal verskim potrebam ondi nastalega novega predmeta.

2. Povsod, v Italiji in izven nje, se priredijo zahvalne pobožnosti in posebne slavnosti, ter se poskrbi za izdajo znanstvenih poljudnih spisov, ki bi se nanašali na te velike zgodovinske in verske dogodke ter bi pokazali, kolikega pomena da so.

Program slavnosti v Rimu samem se glasi:

30. marca: Evharistična slavnostna procesija od katakomb sv. Domitile po hodnikih sv. Kalista k baziliki sv. Sebastijana; tu Te Deum in blagoslov z Najsvetejšim.

Od 6. do 13. aprila (od 2. do 3. nedelje po Veliki noči). Slavnostna osmina v lateranski baziliki z izpostavljenjo prastaro sliko Odršenika »Acheropita«. V posameznih dnevih (dopoldne) dospejo romarske čete mladeniških organizacij iz Rima in Lacijske, bratovščine, kongregacije in cerkv. redovi rimskih župnij in raznih tujih narodnosti. — Vsak dan popoldne pridiga en škof, en kardinal pa opravi litanije z blagoslovom. 2. nedeljo (po Veliki noči) je ob desetih pontifikalna sveta maša po grškem obredu. 3. nedeljo pontifikalna sveta maša, ki jo daruje kardinal-naduhovnik na papeževem oltarju. Te svete maše se udeležijo papežev dvor, diplomatski zbor, nadškofje, škofje in prelati, rimska kapiteljska in farna duhovščina. Popoldne po pridigi Te Deum in kardinal - protektor centralnega odbora da sv. blagoslov z Najsvetejšim.

20. in 27. aprila (4. in 5. nedelja po Veliki noči). Spominska slavnost (20. v cerkvi sv. Petra, 27. v cerkvi sv. Pavla) po obredu za praznik apostolov sv. Petra in Pavla. Pontifikalna sveta maša na papeževem oltarju, pontifikalne večernice, izpostavljenje relikvij, Te Deum; blagoslov z Najsvetejšim.

2., 3., 4. maja: Slavnostna tridnevna v cerkvi Santa Croce (Sv. Križa). Vsak dan pontifikalna sveta maša in pontifikalne večernice, izpostavljenje relikvij Kristusovega trpljenja, cerkveni govori, litanije z blagoslovom, zadnji dan Te Deum.

11. maja (binkoštna nedelja): Papeževa sveta maša v cerkvi sv. Petra. Zvečer bodo pročelja cerkev sv. Petra, Lateranske in S. Maria Maggiore ter vsi križi na cerkvah in zvoniki v Rimu in Laciji razsvetljeni.

18. in 25. maja, 8. junija, 31. avgusta: Spominska slavnost 18.

maja pri sv. Neži. 25. maja pri sv. Lovrencu, 4. junija v cerkvi sv. Petra in Marcelina, 31. avgusta v Albano Laziale. Sprevod Marijinih hčera in katoliških ženskih društev. Pontifikalna sv. maša in večernice; evharistična procesija, izpostavljenje relikvij, pridiga, Te Deum, blagoslov z Najsvetejšim.

6., 7., 8. decembra: Zahvalna tridnevna v cerkvi Marije Snežnice. Izpostavljenje borgesijanske Marijine podobe, pridige, pontifikalna sveta maša na papeževem oltarju in pontifikalne večernice (8. decembra), Te Deum in blagoslov z Najsvetejšim.

III. slovensko romanje v Rim.

Ob priliki tega jubileja se izvrši tretje slovensko romanje v Rim. Tako se menda sme imenovati potovanje, ki se namerava napraviti na pomlad v večno mesto. Slovenci so sicer že večkrat romali v Rim; toda v prejšnjih letih bolj v družbi z drugimi narodnostmi. Popolnoma samostojno romanje so napravili v letih 1893. in 1900. Od takrat dalje — tega je že 13 let — ni bilo skupnega romanja v Rim. Čas je torej, da se zopet enkrat odpravimo tja in da se poklonimo slavno vladajočemu očetu katolištva, Piju X.

Romarski vlak bo odšel iz Ljubljane v ponedeljek, 7. aprila, popoldne. Nazaj v Ljubljano pridejo v petek, 18. aprila zvečer. Prenočevalo se bo tja grede v Florenci, nazajgrede v Benetkah.

V Rim se peljejo po gorenjski železnici Trbiž—Ponteba ter nadaljujejo Padova — Bolonja — Florenca — Rim. Nazaj pa: Assisi — Loreto — Bolonja — Benetke — Ponteba — Trbiž — Ljubljana. Primorci bodo pa vstopili in izstopili v Vidmu. Železnica od Gorice do Vidma stane okoli dveh kron.

V Padovi ostanejo 4 ure, Bolonji 3 ure, Florenci 14 ur. V Rimu ostanejo 6 dni in pol ter 7 noči, v Assisi 6 ur, Loreti 4 ure in v Benetkah 15 ur.

Cena vožnje in oskrbe je: I. razred 250 K, II. razred 200 K, III. razred 130 K.

Oni Primorci, ki bodo vstopili šele v Vidmu, bodo plačali: za III. razred 5 kron, za II. razred 8 K, za I. razred 10 kron manj kakor drugi.

V teh cenah je obsežna voznina po železnici tja in nazaj, trikratna hrana na dan, računajoč od Bolonje do vstevši Benetk ter prenočišča v Rimu, Florenci in Benetkah. Prevoz prtljage v Rimu in Florenci od kolodvora do hotelov in nazaj.

Zglaševanja se pošiljajo na naslov: **Odbor za rimsko romanje, Ljubljana.** — Zadnji rok za zglaševanje je Velika noč, 23. marec.

Poskrbelo se bo, da se bodo tisti, ki bodo hoteli iti v Neapelj ali na Malto, lahko vozili od Rima dalje nazaj z isto karto. Cena zanje pa je kakor za druge.

Upanje je, da bomo pri svetem očetu posebej sprejeti. Na vprašanje v Rimu, ali bi sprejeli nas in naše Orle posebe, je prišel odgovor, da naj le pridemo, bomo že sprejeti; naj se dela na to, da se bo v častnem številu udeležilo romanja naše moštvo! Agitacija za udeležbo naj se razvije takoj z vso vnamo! Samo dva meseca je še časa Z velikonočno nedeljo se priglašanje sklene.

Slovanska katedrala sv. Cirila in Meloda in visoka šola v Solunu.

Dr. Nikola Zv. Bjelovučič je izprožil v zadrskem »Narodnem Listu« misel, da naj ves slovanski svet sedaj, ko je skoro ves Balkan s Solunom svobodno, postavi slovanskima apostoloma v njihovem rodnom mestu veličastno cerkev, da bo njen sijaj nadkrilil celo tempel sv. Sofije v Carigradu. Danes se vsi Slovani ponašamo s svojima velikima učiteljema, ki sta prinesla našim pradedom nauk Kristusov in položila temelj slovanski kulturi in politični svobodi. Ali se jima more ves slovanski svet častnejši obdolžiti, nego da postavi v Solun večni spomenik — skupno kulturno ustanovo? S tem bi pokazali sv. bratoma čustva udanosti, na ta način bi najzadostnejše ovekovečili zmage krščanskega orožja nad polumesecem in nad robstvom, postavili bi si pa tudi shajališče za Slovane, kar bi dovedlo do zblizanja v kulturi in mogoče tudi do edinstva vzhodne in zapadne cerkve.

Poleg sijajnega hrama Božjega v čast sv. Cirilu in Metodu, ki naj bi se zgradil z materialno pomočjo vsega slovanstva, bi se morala ustanoviti vseslovanska visoka šola, kot »Cirilo-Metodejski zavodi«. Duhovščina (gospod pisatelj misli na pravoslavno) bi se na teh zavodih učila stare slovanske knjige; za svetno inteligenco pa bi se ustanovila slovanska politična visoka šola. Slovanom je take šole treba, ker je med njimi toliko neresenih državnopravnih vprašanj (poljsko, ukrajinsko, hrvatsko, op. uredu.). Poleg slovanskih jezikov bi se na tej šoli tudi lahko predavala trgovska politika.

Misel se nam ne zdi neizpeljiva, vsaj, kar se tiče slovanske visoke šole. Že tak zavod bi samnasebi veliko pripomogel do zblizanja slovanskih kultur in rešitve narodnih problemov. Pozdravljamo pa tudi vsako misel, ki pospešuje cerkveno zedinjenje med vzhodom in zahodom.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Parlamentarne zadeve. — Deželni zbor. — Hrvatske in ogrske zadeve.

Efnančni odsek je končal razpravo o drugi skupini osebno dohodninskega davka. O drugi skupini bodo glasovali v torek. Sejo so včeraj na zahtevo Rusinov že ob 2. popoldne zaključili. Rusini so namreč z obstrukcijo zagrozili. — Ministrski predsednik je izjavil, da se skliče tirolski deželni zbor najbrže dne 25. februarja v 14dnevno zasedanje, jeseni se namerava sklicati daljše zasedanje. V spomladanskem zasedanju nameravajo rešiti tirolsko domobransko postavbo in novi red na tirolskih strelščih. — Voditelji ogrske socialne demokracije se še niso odločili, kdaj da naj splošno stavko proglase. Eni se zavzemajo, da naj bi se splošna stavka pričela dne 6. februarja, ko prične o volilni prenosovi razpravljati odsek, drugi so pa za to, da naj se splošna stavka prične ob zasedanju zbornice, ki bo samo zase viharo, ker se zasedanja zopet opozicija udeleži. — Iz Reke se poroča, da se na Reki ustanovi posebna škofija in da sta Vatikan in cesar temu že pritrdila. Škof na Reki postane najbrže kanonik dr. Alojzij Viszota. — Avstrijska gosposka zbornica je imela dne 31. m. m. sejo, v kateri se

je predsednik knez Windischgrätz v daljšem govoru spominjal dne 27. m. m. umrlega nadvojvode Rajnerja, na kar se je seja zaključila.

OGRSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK O RAZMERAH NA HRVATSKEM.

V »Neue Freie Presse« izjavlja ogrski ministrski predsednik Lukaacs: Glede na razmere na Hrvaškem se ni nič izpremenilo. Voditelji hrvaške koalicijske se motijo, če sodijo, da se sedanji vladni način izpremeni. Zdaj se ne misli na nove volitve v hrvaški sabor. Dokler se položaj ne izpremeni in doker obstoja nevarnost, da se pri volitvah izvoli večina, ki vsako postavno bazo zanikava, toliko časa se volitve v hrvaški sabor ne razpišejo. Govorica, da se kraljevi komisar Cuvaj na svoje mesto ne vrne, ni istinita. Cuvaj se zdaj nahaja na dopustu. Na svoje mesto se vrne z ozirom na okoliščine (?) in na njegovo zdravje.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani

je imelo dne 31. januarja t. l. svoj letni občni zbor. Iz poročila predsednikovega gospoda dr. Pirca povzamemo, da je imel odbor v preteklem letu pet sej, v katerih je reševal društvene zadeve in polagal pred vsem važnost na to, da varuje koristi hišnih posestnikov ljubljanskih v obče in ne samo svojih članov. Najvažnejše društveno delovanje se vrši v društveni pisarni, kamor se zatekajo prav radi člani društva z različnimi vprašanji. Posreduje se tudi za člane brezplačno oddaja stanovanj in se je v preteklem letu od 172 priglasi-nih praznih stanovanj oddalo 162. Proti sklepu ljubljanskega občinskega sveta, da se prične pobirati od hišnih posestnikov, katerih poslopja so zvezana z javnimi kanali, takozvano kanalska pristojbina, se je društvo pritožilo na deželni odbor. Hišni posestniki bi bili namreč prisiljeni, če bi se ta pristojbina pobirala, kakor je sklenil občinski svet, zvišati najemu in sicer za veliko višji znesek, kakor bi znašala kanalska pristojbina, ker bi se moral od vsakega povišanja najemščine plačevati zopet državni obseg najemniški davek, od katerega bi se preračunale deželne in pa občinske doklade. S tem bi bilo prizadeto vse ljubljansko občinstvo. Tudi glede nameravanega povišanja občinskih doklad je društvo posredovalo na pristojnem mestu. Tekom zadnjega leta je praznoval dolgoletni društveni odbor gospod Fr. Doberlet svojo 80letnico, ob kateri priliki mu je društvo iskreno čestitalo. — Članov ima društvo 261. Dobodkov je bilo v preteklem letu 1511 K 70 vin, izdatkov pa 1436 K 46 vin. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Fr. Doberlet starejši, dr. Gregorič, Korsika, Ogrin, Petkovšek, Maurer, dr. Pirc, Kraigher, dr. Triller in Jurij Verovšek. Za pregledovalce računov so bili izvoljeni: Toman, Vodnik in Hudovernik. — Pri slučajnostih je opozarjal gospod Ogrin na zastareli stavbni red za Ljubljano. Od stavbnega reda je odvisno, koliko bi hiša donašala. Strešna stanovanja so zelo redka, ker po tem stavbnem redu zelo veliko stanejo. Tudi zahteva sedanji stavbni red predebele zidove. Na Dunaju so na primer znižali debelino zidu za tri do štiri odstotke. Pri tem bi se precej prihranilo. Govornik želi, naj bi društvo posredovalo, da bi občinski svet čimprej napravil nov moderen stavbni red za

ja in tku naprej. In čez naše profesarje sa ulekel, de se Bugu smil. »Tu sa sami izdajanci,« je upou edn. »Ke se čja ulad pršmajhlat, pa glasujeja za nemšna na sredneš šulah,« je hitu prpoudvat ta druh in ud samga špeterajna sa bli že tku rječ u ubraz, kokr kuhan raki.

»Če duvolte, gespudi, um pa še jest tlela h vam prsedu. Jest se tud na pulitka zastopm,« sm se uteknou jest naenkat umes.

»O prosmo, prosmo; sej tlela je še en stou prazen,« sa se uglasil usi šteri naenkat in jest sm uzeu sojga pu litra z une mize in prsedu h purgarjem.

»No, kua pa vi pravitte h temu? A ni tu škandal, de nam tku urivaja nemšna pu našeh šulah? Mi sma Sluvenci, napred: Sluvenci in nemšna nas nč na briga, a ne?« se je deru edn ud purgarju name. »Ni blu še zadost, de sa nas profesarji izdal in prpuročal nemšna na sredneš šulah; zdej je začeu pa še nadzornk Majar usilvat nemšna u ludske šule. Škandal!«

»Čakte, gespudi, vam um jest puvedu ena kratka puvest; vi se pa en mejčl: en udpučite, de na u kerga nazadne še boži žlak zadeu, ke b se preveč razicu. Astan, jest sm se enkat duma skregu,« začeu sm jest prpoudvat, »ke n mat nisa tli dvejst soldu pusodet in, u te jez sm s naprej uzeu, de grem kar u Amerika. Pubasu sm skp

sojeh pet češpl, pa sm šou. Ke pridem pa enkat vn na frišn zrak, se m pa naenkat pusvet u glau, de brez gnarja se tud u Amerika na more. Tku sm stavu tam pud šenklažuam in premšlvou, kua n je za strit; kar t stuji naenkat pred mana Amba: »Kua pa ti tlela premešluješ?« me praša. — »U Amerika sm rajtu jt, zdelo sm se pa spomnu, de nimam gnarja.« — »U Amerika, prauš? Oh, Buh te nes; uma mel saj lblankani mir pred taba! Tlela maš gnar pa glej, de uš hitr šou,« in segu je Amba u varžet in m udšteu na roka dvestu guldinarju. — »A u tula zadost tud za nazaj, če b se m tam na dupadl?« prašu sm in spravu gnar u varžet. — »O, kar pejd brez skrbj; sej če uš tou jt iz Amerike nazaj, t u ja že Amerikanci tud rad dal gnar za rajža, sam de se te uja znebi,« zatrdvou m je Amba. — »No, če je tku, po je pa dobr,« in zahvalu sm se mu lepu, pa sm hitu na kuludvor in smuknu brž na ulak, ke je glih stavu prpraulen za udhod. Douh sma se ulekl in jest sm zmeri pugledvou na ura, če uma hmal u Amerik. Slu je že preke jutre, ke zaupije nad mana kundukter: »Vin, auštajjen!« — »Tku sm se znajdu naenkat na Dunu in en kavaru in pouhn duniskeh krokarju ukul mene. Kar t pride u kavarna en Hučvar iz pumaranečam: »Hoh oder nider, meine Hern?« je začeu tišat ke u

nas in nam muliu en žaklček pud nus. »Niks tajč! Engliš,« uglasu se je en punučnak in mende tou Kučvarja mai putegnt; no, pa Hučvar je začeu pu anglešk žlebedrat, de je blu vesele. En druh je tou pa spet pu francosk iz Hučvarjam guvort in se je zguvarju, de družga na zna; pa Kučvar tudi iz francošna ni pršou u zadrega in je guvoru kokr kašn Francoz. Kokr se je pukaza, je znou ta mrcina še tud lašk in Buh ve kašne jezike še. Tku je pršou nazaqne du mene in m tud pumulu tist žaklček pud nus: »Cigns amol!« — »Niks tajč! Sam sluvenski!« sm se udrezu jest in ga prou zafrklju poškilu; čš, sluvens pa le na uš znou. — »O Buh jh žlu, gespud! No, tu me pa veseli, de vidm spet enga Sluvenca!« in mož je blu tku veseu, de b m hmal use pumaraneč šenku. »Ja, kaj znate tud sluvensk?« sm se jest začudu. — »I, kaj na um znou, sej sm vnder Sluvenca!« — Ud kot pa duma? — »Eh, iz Ribnce!«

Vite, gespudi, tku je bla ta reč in ta zgodba sm vam jest zatu povedu, de sprevidte, de čluvek tud kašn druh jezék na škodje, če ga zna. In Sluven in dobr rodalub člouk lohka ustane, če zna tud use jezike sveta. Zatu pa praum: nubenmu Sluvenca na u škodval, če se nemšk navad, ampak ta peru je trba, de že staršj utroke tku uzbujujeja, de se čutja Sluvenca in de ljubja

soj dum, ke tku uzgujen utroc se magari navadja še tulk jeziku, ustal uja zmeri dobr Sluvenca. Kdur pa misl, de se da naš narud le tekat ubrant, če ustaneja negau sinovi zabiti in nesposobn za druge službe kakor za blat pu cestah trgati, ta je prfrknem, al pa ni udkrit prijatu sojga naruda. Razmere Sluvenca sa pač take, de morma znat še kašn druh jezek zraven maternga, zatu se u peru vrst učima nemšk, prou ud zgudne mladost se učima nemšk; s pumučjo nemškega jezika in soje lubezen du dumovine pa skušima pol pridrat meje, ke nam jh naš souražen susedi čezdali bi zožujeja. Če kdu misl, de de je kašn našeh ldi zatu preskoču u nemšk tabor, ke se je nemšk navadu, ta se mot! Sej narud izdajaja le umejen in pa breznačajn lde in še te sam zavle lubga — kruhka. Nemci tud nubenga na pršaja, če jm če bi pudrepnk, al zna nemšk ali ne; vsak jm pride prou. Če b pa znajne nemščne blu res uzrok, de b Sluvenca zatajavl soj narud, pol b bli pa usi naš prvakari že zdaunni nemškutari, ke znaja usi nemšk.

Vite, gespudi, tu je moj mnejne in mislem, de se na motm. Če m pa ker ud gespudu nasprotn dukaže, se mu u pa pukuru tud

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Ljubljano. — Soglasno je bila sprejeta resolucija gospoda primarija dr. Gregoriča, naj bi društvo napravilo potrebne korake, da se upelje v Ljubljani gotov sistem glede snajenja ulic in tudi tistih, ki jih snajajo; nadalje da bi se ceste klasificirale v posebne kategorije in pa glede pobiranja smeti. Kakor se sedaj to vrši, je pod vsako kritiko. Naravnost škandal za Ljubljano so vozovi za pobiranje smeti. Če služkinja otrese skozi okno malo brisačo, je takoj policaj zraven, če pa voz stresa prah, ga pa policaj samo gleda. — Izraženih je bilo še več želj, da bi društvo posredovalo v korist hišnih posestnikov, nakar je predsednik zaključil zelo slabo obiskani občni zbor.

Nekoliko časnikarske statistike.

»Vorwärts«, glasilo avstrijskih organizacij tiskarskih pomočnikov, priobčuje v članku, v katerem se zavzema za reformo tiskovnega zakona, med drugim naslednje številke iz leta 1911.: Nalog posameznih listov je znašal: 1. Dunajski listi (po abecednem redu): »Alldösterreichisches Tagblatt« ob delavnikih 3000, ob nedeljah neznano; »Arbeiter Zeitung« (glasilo soc. demokracije), ob delavnikih 42.000, ob nedeljah 52.000; »Dölnický Dennik«, ob delavnikih 12.000, ob nedeljah 13.000; »Dölnický Listy«, ob delavnikih 3000, ob nedeljah neznano; »Deutsches Volksblatt«, 16.000, oziroma 22.000; »Neue Zeitung«, 70.000, oziroma 85.000; »Die Zeit«, 27.000, oziroma 30.000; »Fremdenblatt«, 13.000 (ob nedeljah neznano); »Kronzeitung«, 196.000, oziroma 230.000; »Extrablatt«, 22.000, oziroma 50.000; »Neue Freie Presse«, 75.000, oziroma 87.000; »Neues Wiener Journal«, 60.000, oziroma 72.000; »Neues Wiener Tagblatt«, 80.000, oziroma 130.000; »Ostdeutsche Rundschau«, 10.000, oziroma 11.000; »Österreichische Volkszeitung«, 46.000, oziroma 56.000; »Kleine Volkszeitung«, 64.000, oziroma 84.000; »Reichspost«, 26.000 (ob nedeljah ravno toliko); »Vödenický Dennik«, 6000, oziroma 7000; »Wiener Allgemeine Zeitung«, 20.000 (ob nedeljah ravno toliko); »Wiener Mittags-Zeitung«, 20.000 (ob nedeljah ravno toliko). 2. Izvundunajski avstrijski listi, a) Praga: »Narodna Politika«, približno 105.000, oziroma 195.000; ostali češki in nemški listi imajo po 15.000 do 150.000 nalog; b) Gradec: »Grazer Tagespost«, 28.000; »Arbeiterwille«, 16.000 in »Grazer Tagblatt«, 14.000; c) Linec: »Tagespost«, približno 17.500; »Linzer Volksblatt«, 4500; d) Inomost: »Innsbrucker Nachrichten«, krog 15.000. (Drugi mest ne navajajo). 3. Nemščina: Berlin: »Berliner Lokalanzeiger«, 250.000; »Berliner Allgemeine Zeitung«, 180.000; vsi ostali listi se s svojimi nalogi lahko merijo z dunajskimi; Bratislava: »Breslauer Generalanzeiger«, 148.000; Frankobrod n. M.: »Frankfurter Generalanzeiger«, 145.000; ostali frankobrodski listi imajo po 45.000, 27.000 in manj nalog; Dortmund (šteje 206.000 prebivalcev): »Dortmunder Zeitung«, 100.000; drugi trije listi izhajajo v 75.000, 35.000 in 20.000 iztisih, ostali listi imajo manj nalog; Drazdane: »Dresdener Neuesten Nachrichten«, 120.000; »Dresdener Volkszeitung«, 38.000, ostali listi po 40.000, 35.000 in manj; Hamburg: »Generalanzeiger für Hamburg-Altona«, 110.000, ostali listi po 58, 50, 45.000 in manj; Monakovo: »Münchener Neuesten Nachrichten«, 116.000; »Generalanzeiger der Münch. Neu. Nachrichten«, 75.000, ostali listi izhajajo v 100.000, 85.000, 60.000, 35.000 in manj izvodih.

Slavka v Vevčah.

Še vedno ni konec stavke. V torek, dne 28. t. m. se je tovarna pogajala z delavskim odborom. Prišlo je do zedinjenja skoraj v vseh točkah. Delavstvo sicer ni bilo zadovoljno z vsem, kar je tovarna predlagala, vendar bi bili pripravljeni ustopiti delo, če bi jih ne bila zopet poizkušala tovarna prekaniti. Ravn. Hentschl je namreč zahteval, da se hoče pogajati izključno z delavci in z nikomur drugim, dobro vedoč, da bi vsaka neprizadeta priča bila lahko zanj neprijetna, ker bi lahko zastopnike delavstva opozorila na pomanjkljivost dogovora. Na prošnjo delavstva je hotel posredovati pri pogajanjih deželni odbornik dr. Pegan. Tovarniški ravnatelj pa se je hotel na eni strani znebiti zanj neprijetnega posredovalca, na drugi strani je skušal biti vpluden in se je zabarikadiriral z izgovorom, da osrednje ravnateljstvo, oziroma upravni svet ne dovoli se z drugim pogajati, kakor samo z delavci. Če hoče biti dr. Pegan pri pogajanjih zraven, bi moral on prej vprašati upravni svet.

Pogajanja so se vršila samo z zastopniki delavstva, prav milostljivo so pripustili zraven tudi še župana Jakoba Dimnika, ki je pa ozlovoljen zaradi nastopa ravnatelja proti dr. Peganu ostal čisto pasiven.

Ko so prišli zastopniki delavstva od pogajanj nazaj na zborovališče v društve-

nem domu, se je izkazalo, da ravnatelj o delavski organizaciji ni ničesar omenil in ničesar pripustil. Ko je navzočemu dr. Peganu domači g. župnik povedal, da je ravnatelj Taussig rekel, da o organizaciji ničesar slišati ne bo, je dr. Pegan zbranim delavstvu pojasnil važnost organizacije in jih opozoril, da je priznanje popolne prostosti organizacije od strani tovarniškega vodstva veliko važnejše, kakor vse druge priznane koncesije. Z ozirom na to je delavstvo soglasno sklenilo, da štrajka naprej, dokler se mu ne prizna prostost organizacije.

Z navdušenjem so klicali delavci in delavke: ali prosta organizacija ali pa štrajk!

Pod tem vtisom je šel takoj zvečer g. župnik v tovarno se pogajati z ravnateljem, ki se je pa zopet zabarikadiriral na upravni svet, češ, da mora na Dunaju vprašati, kaj k temu poreko. V resnici se je odpeljal na Dunaj in prišel včeraj nazaj.

Delavstvo se je zato v četrtek zbralo zopet v društvenem domu, kamor je prišel iz Ljubljane dr. Pegan. Povedal je delavstvu, kako se tovarna izvija zaradi organizacije in da skuša zvaliti krivdo za nadaljni štrajk na druge. Dalje je naznanil delavstvu, da je obljubil ljubljanski velepodjetnik g. Josip Lončarič, da s 15. febr. sprejme pri dolejški železnici 300 štrajkovcev v delo, in sicer z dnevno plačo tri do štiri K. To je vzbudilo med delavci velikansko navdušenje in so rekli, da bi se radi takoj začeli zglašati za delo, samo naj se ta izjava g. Lončariča po županstvu redno objavi.

Ker od tovarne še ni bilo nobenega odgovora zaradi organizacije, je dr. Pegan naprosil domačega g. župnika Müllerja, da bi se potrudil v tovarno vprašati, kaj so na Dunaju rekli glede zahteve delavstva po prosti organizaciji. G. župnik je takoj odšel, delavstvo je pa zbrano čakalo. Ker poldrugo uro ni bilo nobenega odgovora, je delavstvo reklo: »Mi lahko čakamo vsaj toliko časa, kakor tovarna. Če nam ne dajo precej odgovora, pa gremo.« Ob velikanskem navdušenju in z zagotovilom, da ne gre nobeden na delo, so se delavci razšli.

Včeraj, v petek popoldne, se je vršil nov shod stavkarjev v Vevčah. Otvoril ga je Miha Moškerc iz Ljubljane, ki je v slošnem pojasnjeval pomen organizacije in stanje štrajka. Za njim je opozoril dr. Pegan na nevarnost, ki preti delavstvu, če sedaj takoj vstopi v delo, ne da bi imelo zagotovljeno popolno prostost organizacije. Ponovil je dalje svojo izjavo, da sprejme v resnici g. Josip Lončarič do 300 delavcev in 60 delavk svojemu podjetju pri gradbi belokranjske železnice. Nekateri so v svoji zlobnosti to imenovali prazno finto. Najbrže si je tovarna to izmislila sebi v tolažbo in delavstvu v strahilo. Da je ta ponudba g. Lončariča resna, pravi dr. Pegan, pokaže najbolje s tem, da je prihitel danes v Vevče in pripeljal gosp. Lončariča osebnost, ki je pripravljen takoj danes se z delavci pogoditi.

Za dr. Peganom se je oglašil živahno pozdravljen g. Lončarič, ki je delavstvu pojasnil, da je kot zvest pristav S. L. S. in iz prijateljstva do delavstva pripravljen, čepravno je sam velepodjetnik, pomagati delavstvu v njega pravičnem boju proti samovolji tovarniškega kapitala. Delavstvo bo gotovo lažje štrajk vzdržalo, če se mu ponudi prilika, da vsaj začasno nekaj zasluži. Soglasno je bilo delavstvu za to, da vstopi v delo pri g. Lončariču.

Nato se je izvolil delavski odbor, ki je šel z g. Lončaričem na županstvo D. M. v Polje, kjer se je sklenila pogodba. Glavne točke te zanimive pogodbe so: Gospod Lončarič se zaveže sprejeti v svojo službo pri gradbi belokranjske železnice 300 navadnih delavcev, 30 tesarjev, 30 do 40 zidarjev in betonistov, 2 do 3 mizarje in 60 ženskih. — Plača se dogovori sporazumno za navadne delavce po 3 K do 3 K 60 v., za minerje od 3 K 50 vin. do 4 K, za tesarje in mizarje od 5 K do 7 K, za zidarje od 5 K 50 vin. do 6 K, za fante izpod 17 let po 2 K 20 vin. do 2 K 80 vin., za ženske, ki bi nosile malto 2 K do 2 K 40 vin., za perice in kuharice pa po 2 K, vendar imajo te dobiti od delavcev, oziroma od svojih skupin prosto hrano. — Delavci se organizirajo v skupinah po 25 mož in 2 ženski (kuharica in perica). Vsi stojijo pod enim gospodarjem, ki jih nadzira in delo vodi. Ta gospodar ima dnevne plače 4 do 5 K. Prijavitelj se imajo delavci svojim gospodarjem čimprej, gospodar pa je dolžan svoje skupine prijavitelj g. Lončariču vsaj do 10. februarja. Dne 12. februarja se odpeljejo gospodarji z g. Lončaričem na Dolensko, da tamkaj poiščejo primernih stanovalj za svoje skupine. Delavci se pa odpeljejo na svoje mesto dne 15. februarja. Denar za vožnjo posodi delavcem gospod Lončarič. Delavstvu je vsak dan na prosto dano pretrgati delavsko razmerje. Ta točka se je sprejela v pogodbo, da se omogoči delavstvu vsak čas zopetni vstop v tovarno.

Delavstvo je z navdušenjem vzelo na znanje te pogoje in je g. Lončariču hvaležno za njegov odločilni nastop.

Danes oznanjajo plakati delavstvu po občini D. M. v Polju in Dobrunje, koliko delavcev g. Lončarič rabi in da se vsi natančneji pogoji izvejo pri štrajkarskem odboru ter pri županstvu D. M. v Polju.

Jutri, v nedeljo, se po krščanskem nauku vrši zopet delavski shod, katerega se udeležijo več govornikov iz Ljubljane.

Ker štrajk traja z vso močjo naprej, in ker je pričakovati ugodnega izida štrajka, prosimo prav vljudno daljnih podpor za stradalajoče delavce.

Darovi za stavkujoče v Vevčah:

N. Stazinski, župnik, Črnuče, 1 K. Omizje pri počitni v Rovtuh, 5 K. A. V., Vodic, 1 K. Fr. Spindler, kaplan, Brežice, 2 K. Jernej Pavlin, kaplan, Cerknica, 10 K. Ivan Franke, kurat, Štjak, 6 K. P. Blazij Seme, benedikt., Marija na Zili, 5 K. Tamberaši Katol. slov. izobr. društva v Nabrezini, 5 K. Jos. Zelnik, župnik, Čemšenik, 5 K. M. Ježek, kaplan, Bloke, 5 K. Gg. duhovniki zložili na sestanku v Kobaridu 15 K. J. Vodovec, ekspozit, Vrhpolje, 2 K. Nabrano v tobačni tovarni v Ljubljani 87 K 8 vin.

Vse prijatelje naših delavcev iskreno prosimo podpore in darov za te delavske trpice, ki so v zimi brez dela in jela in stanovanja!

TEDENSKI PREGLED.

V Celovcu so preteklo soboto Nemci priredili hrupno demonstracijo pred hotelom »Trabesinger«, ker so mirni Slovenci ondi imeli predpustno veselico. Tako so doprinesli najboljši dokaz, koliko je vredna njihova trditve, da hočejo z mirnimi Slovenci v miru, slogi in ljubezni živeti. Zoper najmirnejše Slovence so priredili hrupno demonstracijo najnižje vrste, ker smo se Slovenci družabno, prijateljsko in v lastni hiši, brez kakakega hrupa ob zvoških c. kr. gošbe slovenskega pešpolka zabavali. — Volitev v goriško trgovsko in obrtno zbornico se Slovenci niso udeležili ter so proti nečuvnim krivicam podali protest. — V Verbovcu pri Dobrniču je dinamit, ki je bil shranjen na peči, raznesel sobo v hiši števil 28 pri Lojzetu in raztrgal domačega sina, ki je na peči spal. — Umrli so: na Dunaju nadvojvoda Rainer; v New Yorku bivši ljubljanski mestni policijski svetnik Fran Podgoršek; v Zgornji Šiški posestnik Anton Šusteršič; v Mitrovici soproga kapelnika Vogriča Marica; na Vremskem Britofu gospa Ana Dekleva rojena Rzioli; v Begunjah pri Lescah Ivanka Jeglič; v Vevčah mesar in posestnik Andrej Dimnik; v Litiji g. Marija Jeretin rojena Martens, soproga okrajnega tajnika; v Novem mestu gospa Marija Mayer, rojena Šinkovec; v Postojni posestnik in gostilničar Anton Gaspari. V Ljubljani so umrli: uradniška vdova Marija Ihan; zlato-mašnik Andrej Petek, Josip Tribuč st., Alojzija Zajc, mesarica.

POGREB NADVOJVODE RAINERJA.

Dne 31. januarja 1913 je bilo občinstvu dopuščeno k mrtvaškemu odru nadvojvode Rainerja v kapucinski cerkvi. Ker so pričakovali veliko gnečo, je prikorakal že ob 7. uri zjutraj pehotni bataljon v paradi, da tvori špalir. Pred 8. uro je blagoslovil mrliča dvorni župnik dr. Seydl, nakar je bilo izpuščeno občinstvo k mrtvaškemu odru. Od 8. do 12. ure so se darovale za rajnika sv. maše. Ob 4. uri popoldne so položili truplo rajnega nadvojvode Rainerja v rodbinsko rakev Habsburžanov v kapucinski cerkvi. Ob 3¼ na 4. uro so dvignili krsto in jo prenesli v mrtvaški voz. Po vseh cerkvah se je zvonilo, ko se je pričel pogreb pomikati čez Jožefov trg, skozi Avguštinsko in Tegetthoffovo cesto v kapucinsko cerkev na Novem trgu, kjer je po zadnjih cerkvenih opravilih izročil ključ krste višji dvorjan knez Montenuovo kapucinskemu gvardijanu. Cesarja je pri pogrebu zastopal nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Koroške novice.

k Socialni tečaj. Dobrlavas. V ponedeljek in torek 27. in 28. t. m. se je vršil tukaj v prostorih Narodnega doma dobro obiskani socialni tečaj. Gg. govorniki so prvi dan obdelovali najrazličnejša socialna vprašanja, tako n. pr. tajnik Vanjerl o pomenu Soc. zveze, g. Katnik o sveti evharistiji, msgr. Podgorc o kmečkem vprašanju, g. Gril o živinoreji, g. Ulbing o protialkoholnem gibanju. Drugi dan v torek so govorili gg.: dr. Rožič o avstrijski državi in njenem pomenu, župnik Poljanec o deželnem kulturnem svetu, urednik Smodej o moči časopisa, dr. Ehrlich o združni organizaciji in Fritz o sadje-reji. Tečaj je bil oba dni dobro obiskan in poslušalci so vedno pazljivo sledili govornikom.

k Kaj pa državni pravdnik. Celovec. »Freie Stimmen« so prinesle včeraj bujskajoč članek proti Slovincem.

»Kärntner Tagblatt« obsoja nedeljske demonstracije Nemcev proti mirnim Slovincem. »Arbeiterwille« tudi obsoja nemško kulturo celovških purgarjev. Radovedni smo, če se bo držav. pravdnstvo kaj zanimalo za krivce in jih skušalo zaslediti. Gostilničarka v hotelu Trabesinger seveda ima občutno škodo, ker so bili mnogi gostje vsled demonstracij zadržani priti na veselico.

k Celovec. — Prireditelj »Slovenske Čitalnice« preteklo nedeljo se je prav lepo obnesla — in bi se bila še lepše, ko bi ne bili nemški celovski »mladoturki« s pomočjo policajev ustavljali in opljuvali naših gostov ter nekaj udeležencev na ta način odvrnili od lepe prireditve. — Vojaška godba je pri koncertu kakor pri plešu neumorno svirala, kar je vse hvale vredno. — Med udeleženci smo opazili mnogo gostov iz Beljaka, kakor tudi iz Spodnje Koroške in zelene Štajerske. — Veseli nas celovške Slovence, da so nam pokazali svoje simpatije ter tako dokazali, da čutijo in trpijo z nami. — Ker so nam Nemci pri tej prireditvi na tako nesramen in barbarski način napadali, pričakujemo, da bodo prihodnjič tudi drugi izvenkoroški Slovenci na ta nemški napad tako odgovorili, da nas posetijo v čim večjem številu. — Na veselici sami je bilo vse v najlepšem redu in vsi udeleženci so se zelo dobro zabavali. Postrežba v gostilni in kavarni je bila točna, za kar gre vsa čast gđ. Leon. — Dvorano je jako okusno okrasil slovenski vrtnar g. Kriegl. Za dobro uspešno prireditve pa se je najbolj trudil gospod I. pl. Kappus, za kar mu budi izrečena vsa zahvala in priznanje. — Slovenci, zahajajte v Celovcu v slovensko gostilno hotel »Trabesinger«.

k Celovski občinski svet se je v zadnji občinski seji posvetoval o podražavljenju mestne policije. To hvalevredno idejo je sprožil novi deželni predsednik baron Fries-Skene. Zakaj? Hotel je pomagati zadolženim in bankrotnim celovskim nemškutarjem, kajti mesto Celovec ima že okrog 30 milijonov dolga — in dolg delajo še naprej na račun deželnega jamstva. — Novi deželni predsednik je torej hotel pomagati mestni občini, a modri mestni očetje so to predsednikovo ponudbo »nobel« odklonili. Zakaj? Ker se boje za svoj nemški značaj mesta, kjer sedaj gospodarijo kakor hočejo in preganjajo in šikanirajo Slovence na vse mogoče načine. — No, Slovenci pa le mislimo, če se bodo celovski Nemci tako obnašali proti Slovincem kot zadnja nedeljo, da bo država morala podražaviti celovške policaje in to prav kmalu.

Dnevne novice.

+ Opasen pojav. Najlepša in najboljša tradicija avstro-ogrske armade je bila doslej ta, da se v njej ni politiziralo. Zadnje čase se je to izpremenilo. Katerokoli vojaško revijo pogledaš, naj bo neoficielna, napoficielna, oficijozna ali napoficijozna, povsod naletiš na politična razmišljanja bodisi generalov ali polkovnikov ali tudi samo majorjev in stotnikov — da, nekateri pišejo kot častniki celo v strankarsko politične liste o aktualnem mednarodnem položaju. Eden riše meje Albaniji, drugi v duhu anektuje Srbijo, tretji je že pri Solunu, četrti je uničil Rusijo in napravil zvezo med avstrijsko monarhijo in kitajsko republiko, peti je porazil Italijo in gospoduje nad Adrijo od Pulja do Tarenta. Razumljivo je, če se v dobi vedno bolj razširjajoče se splošne izobrazbe in demokratizacije javnega življenja tudi vojaški krogi bolj zanimajo za probleme, ki so jim vsled njihove v ožjem krogu gibajoče se stanovske vzgoje bili dozdaj več ali manj nepristopni — toda napačno je, če se nazoru častnikov zanašajo v javne liste in vzbujajo diskusijo. Tako je prišlo pri nas že tako daleč, da se celo v oficijoznih vojaških revijah pojavlja nemajhna diferenca med političnimi nazori več ali manj visokega častništva in odgovornimi voditelji naše zunanje politike. S tem se čisto pod geslom gorečega domoljublja s trditvami, ki prihajajo sicer od dobre volje in namena, a slone na napačnih umskih premisah, oškoduje disciplina, vzbudi v armadi nezadovoljnost in navadno tudi vodilnim državnikom pokvari marsikak s težavo dosežen uspeh. Za vojska je in ostane pač geslo, da uboga na povelje tistega, ki ima nad njim oblast, motivi pa ga nimajo nič brigati, ker je odgovoren samo za svoj čisto precizno omejeni delokrog. Kakor je želeti, da je častništvo izobraženo, tako je želeti, da se glede vodstva javnih poslov v državi, naj se nanašajo na notranje ali zunanje razmere, drži čimbolj v rezervi in se da voditi od tistih čednosti, ki jih določa službeni reglement in ki so našo armado doslej vsem narodom države priljubile. Če pa bi prišlo tako daleč, da se bodo v najtežavnejših trenutkih, ko treba hladno preračunovati, vedno oglašali prebojeviti sinovi Marta, utegnemo s časom zlesti v mladoturške ali portugalske raz-

mere. Treba je konstatirati, da je velika večina avstro-ogrskega častništva naravnost vzorna in da smo (v mnogem oziru) na naš častniški zbor lahko ponosni — toda slabi zgledi vlečejo in zato bi bilo zelo primerno, če bi poklicana oblast storila korake, da se političnoizseljsko delovanje nekaterih gospodov kolikormogoče omeji.

+ Liberalci in družba Sv. Rafaela. Zadnji sobotni »Narod« priobčuje dolg uvodni članek pod zaglavjem »Kupčija z izseljenci«. Čisto jasno se vidi izmed vrst, da je prvi in glavni namen dolgega pisanja, varovati sedanje liberalne izseljenške agente v Ljubljani in na Kranjskem sploh. Zato je pa tudi čisto naravno, da se »plačani in kupljeni člankar« zaletava v družbo Sv. Rafaela, ki ima namen varovati izseljenke posebno proti izkoriščanju od strani izseljenških družb in njihovih agentov. Neprijetna jim je ta kontrola, zato — udri po družbi! Družbi Sv. Rafaela očitajo, da prodaja vozne listke, opravlja bančne posle in sploh vse, kar spada v delokrog izseljenških agentov. Lažnjivcu, ki je te besede zapisal, bi lahko obljubili nagrade več tisoč kron, če le en slučaj dokaže, da je Rafaelova družba komursibodi prodala vozni listek ali opravila kak bančni posel ali sploh storila kaj, kar spada v delokrog izseljenških agentov. Če se uredništvo »Narodovo« izjavi, da je pripravljeno tak dokaz doprinesti, bomo mi nagrado takoj razpisali. Vemo pa, da do tega ne bo prišlo, ker se je zapisala dobro premišljena laž le iz zlobe, in ker se Rafaelova družba na drugi strani že po svojih pravih načelih s tem ukvarja, ker bi to jasno njenemu namenu škodovalo in nasprotovalo. Kdor je imel kdaj priliko kot izseljenec se zgledati pri Rafaelovi družbi, bo vedel, da se ga je najprej opozorilo, naj vendar poskusi v domovini ostati in šele potem, če se je izjavil, da je odločen iti v Ameriko ali kam drugam, je dobil od poslujočega tajnika navodila za potovanje, za obveščanje z agenti, pojasnila glede cene voznih listkov in vozni prog in — to naše zagovornike izseljenških družb najbolj jezi — priporočilni listek ter varstveno znamenje, ki omogoči kontrolo, kako se med potjo z izseljencem ravna. To in samo to so posli Rafaelove družbe z izseljenci.

+ Sorodstvo med nemškimi nacionalci in Turki, kakor znano, ni plemensko, pač pa jih vežejo enake politične metode. Ekssultan Abdul Hamid tu v svojih spominih izrečno zabeležuje. Z zanimanjem beremo v včerajšnji »Neue Freie Presse« neko izjavo bulgarskega polkovnika Jostova, ki se je udeležil mirovnih pogajanj v Londonu, v kateri odkriva dejstvo, da so mladoturki pred leti okoli Odrina krščansko prebivalstvo razlastili in naselili turške emigrante iz Bosne. Isto se vrši na Poznanjskem, kjer se goni od doma Poljaka in naseljuje Švaba. Razlika je le v tem, da nemška cenilna komisija izplača odškodnino — navadno pa z izgubo za prejšnjega lastnika — mladoturki pa niso posestnikov nič odškodovali, toda razlaga je enostavna, ker so namreč turške blaginje za javne namene sploh vedno suhe. Nemški nacionalci in mladoturki gredo res imenitno skupaj. Jostov pa pove tudi še nekaj drugega interesantnega, da namreč v Odrinu sploh ni sultanovih grobov, ampak so v Brussi. To je velika zadrega za različne diplomate krščanskih držav, ki toliko skrbje za sveta mesta izloma, za sveta mesta krščanstva v Jeruzalemu, pa se še ne zgamejo in bodo katoliške države najbrže pustile, da bodo tudi to vprašanje pravoslavci v roke vzeli. Sicer pa je Odrin bil odlično kulturno središče krščanskih slovanskih in grških narodov, ko so v Anatoliji celo še poglavarji turških roparskih plemen črede pasli in sirovo meso jedli. Čudno, kako malo smisla ima del krščanske Evrope za zgodovinska dejstva, sicer se pa Nemci vedno na zgodovino sklicujejo. Dvajseto stoletje ne bo v zgodovini gotovih evropskih krščanskih držav zapisano z zlatimi črkami.

+ V okrajni šolski svet v škofiji Loka se je vršila dne 31. januarja ob desetih dopoldne volitev kmečkih zastopnikov v okrajni šolski svet kranjski. Soglasno je bil izvoljen članom g. Matija Mrak, dekan v Stari Loki, namestnikom pa g. Franc Uršič, župan na Trati v poljanski dolini.

+ V Dolenjem in Gorenjem Logatcu je zmagala pri volitvah v krajni šolski svet S. L. S. na celi črti. Naših glasov je bilo 21, od nasprotnikov se je udeležil volitve le eden, drugi so se poskrili, ker so vedeli, da je vsak trud brezuspešen.

+ Iz Zagorja na Krasu. Preteklo nedeljo je bila tu volitev v krajni šolski svet. Izvoljeni so bili: Al. Domicelj, Mat. Fatur, Iv. Marinčič, Mih. Tomšič,

Jakob Vrh. Večina je pristašev S. L. S. V krajnem šolskem svetu sta ostala za sorto le dva liberalca.

— Osebnost. Umeščen je bil v Vipavi dne 29. januarja t. l. gospod Anton Jerič, kurat na Ustju, na podeljeno mu župnijo Lozice.

— Zaročil se je g. Janko Florjančič, poštni uradnik na Bledu 2, z gospodično Francico Petercelovo. Čestitamo!

— Blejsko jezero zamrznjeno. Z Bleda: Jezero je popolnoma zamrznjeno. Ledenice so že vse polne. V ponedeljek ob 10. uri shod sv. Blaža na otoku. Če bo led tako držal, bo živahno kot na mravljišču.

— Po svoji industriji kričimo, a tega, kar imamo, pa ne poznamo. Da se torej seznanimo slovenski lovci z izdelki slovenske podjetnosti, razstavi edina slovenska družabna tovarna za orožje, prej Peter Wernig, iz Borovelj na Koroskem, na lovski predpustnici v lovskem paviljonu nekaj pušk. Med drugimi nas bo posebno zanimala četverocevka patent Wernig, 2 cevi za kroglo, dve za drob. Wernig je svoj čas stavil s sedanjim boroveljskim županom 10 steklenic šampanjca, da si upa napraviti četverocevko, ki ne bo tehtala več kot 3 kg. Napravil je razstavljeno četverocevko, ki tehta samo 2,9 kg. Župan je torej stavo izgubil in moral plačati mesto za šampanjca za občinske reveže. — Druga zanimiva puša je orientalska sprednjica. Takih je tovarna izvozila na stotine v Smirno in Malo Azijo, dokler si naša država zaprla turškega trga s tem, da je izzvala tam bojkot avstrijskih izdelkov. — Ostale puške so pa prvovrstni izdelki one vrste, ki je dobila na mednarodni lovski razstavi na Dunaju l. 1910. zlato kolajno. — Vsak vdeležnik si razstavljeno blago lahko ogleda, tako da se slovenski lovci prepričamo o izvršnem delu podjetja, ki so ga ustanovili koroški Slovenci brez razlike strank.

— Brzojavna postaja v Šmartnem pri Litiji je dovoljena z odlokom trgovinskega ministrstva z dne 20. decembra 1912, števil. 56.636 B. Občina, oziroma interesenti bodo prispevali 1200 kron. Z delom se prične takoj, ko bo vreme dopustilo.

— Prememba posesti. Posestvo gosp. Zega, administratorja na Gori, hišo v Kandiji in velik del te hiše se držečih njiv in travnikov je kupil Josip Windischer, mesar v Kandiji. Plačal je za posestvo 20.000 kron, oziroma prevzel tej svoti primerno dolga v izplačilo.

— V bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji se je vrnil z orožne vaje primarij dr. Paulič. Dr. Linhart je odpotoval v bolnišnico v Gradec. Bil je miren in vester zdravnik in je zadnje čase, smemo reči, izvršil »čudežne« operacije.

— Iz Bohinjske Bistrice. V nedeljo, dne 2. februarja priredi tukajšnja podružnica Ciril-Metodove družbe veselico. Najbolj privlačna točka je seveda ples, ki ga bosta sv. Ciril in Metod gotovo posebno vesela. Mi bi si za to reč niti ne brigali, saj je prav, da vsak po svoje podpiramo svoje brate; toda, ker se znani bistriški liberalni kolovodja baha v »Slov. Narodu«, poročaje o občnem zboru Ciril-Metodove podružnice na Bistrici, kako da napredna misel na Bohinjski Bistrici napreduje, moramo smatrati podružnico sv. Cirila in Metoda za liberalno in njene prireditve ravno tako za izključno liberalne. Naj torej pri naših ljudeh ne delajo reklame, ker vedo, da se mi z ljudmi, ki govore o njih naš knezoškof v zadnjem listu, ne moremo in ne smemo bratiti! Naši ljudje vedo, kaj jim je storiti ob takih razmerah. Ker gotovi ljudje slepe ljudstvo z imeni sv. Cirila in Metoda, naj vedo, da nima ta družba prav nič opraviti z našimi verskimi družbami sv. Cirila in Metoda, n. pr. z apostolstvom.

— Stavko šivilj imajo v Serajevu. Šivilje zahtevajo od svojih gospodaric večje plače. Pravijo, da so uslužbenke šivilj s tem, da so stopile v stavko, spravile v veliko zadrego zabaveželne dame.

— Umrl je v Ribnici graščak dr. Teodor Ruđič, star 75 let.

— Za božična in novoletna darila za vojake c. in kr. armade, ki opravljajo službo na državnih mejah je bilo na Kranjskem nabranega 18.964 K 16 vinarjev. Nabiranje je zaključeno. Odbor se vsem darovalcem zahvaljuje.

— Poroka. Poročila sta se g. Jože Jenko z gđ. Herminta Petrovar v Sinčevsi.

— Hudo je obolel dr. Schegula odvetnik v Novem mestu na pijučnici. Njegovo pisarno bo vodil koncipient dr. Triller, ki pride iz Radovljice.

— Potovanje slovenskih učiteljev na jug. Ker je pred dvema letoma od Slov. Šolske Matice nameravano potovanje na jug zaradi grozeče kolere izostalo, namerava imenovano društvo prirediti to potovanje v letošnjih poletnih, in sicer približno v času od 24. avgusta do 8. septembra. Upati je, da bodo gospodje učitelji in učiteljice, ki imajo v tem času še deloma šolo, dobili od pristojnih oblasti dopust. Program potovanja je isti, kakor je bil svoječasnno razglašen, namreč: Trst, Pulj, Mali Lošinj, Zader, Šibenik,

Spjel, Hvar (Lesina), Vis, Komisa, Gruž, Dubrovnik, Kotor, Novigrad, Mostar, Sarajevo, Jajce, Banjaluka, Zagreb. — Stroški za osebo bodo približno 300 K (vožnja, hrana in prenočišče). Potovanje se vrši le, če se oglasi najmanj 30 udeležencev, ki vpošljejo Slovenski šolski Matici na račun do konca majnika 1913 po 100 K, ostalo pa v mesečnih obrokih. Kdor se oglasi, dobi vplačani denar le tedaj nazaj, če bi se potovanje sploh ne moglo izvršiti.

— Hrvaška duhovščina in abstinentno gibanje. »Obzor« piše: »Antialkoholno gibanje, ki je pri nas še v povojih, so doslej skoro izključno vodili laiki. Sedaj se pa tudi med mlajšo duhovščino opaža težnja za sodelovanje na tem polju, da poudarja se celo, da so duhovniki kot propovedniki morale v prvi vrsti poklicani, da delujejo v abstinentnem gibanju. V zadnji številki »Katoliškega lista«, zagrebškega diecezanskega glasila, se tudi vodja slovenskega antialkoholnega gibanja živo zavzema za to idejo in pravi, da bi hrvaška duhovščina tega gibanja absolutno ne smela prepustiti samo laikom, marveč bi se moral naiti kak hrvaški duhovnik, ki bi se specielno tej stvari posvetil. Treba bi bilo, da bi v vsaki škofiji posebej to akcijo vodil kak duhovnik, v osrednji zagrebški škofiji pa naj bi bil glavni vodja. O tem vprašanju se bo vsekako razpravljalo na jugoslovanskem evharističnem kongresu, ki bo meseca avgusta letos v Zagrebu ali pa v Ljubljani.

— Iz politične službe. C. kr. inženir Avrelj Kobal, je pridržen c. kr. okrajnemu glavarstvu v Novem mestu.

— Iz šolske službe. Dopust se je dovolil učiteljici Vidi Šorn na Viču, namestuje jo praktikantinja Ema Toplikar, učiteljica Božidarja Govekarja pri D. M. v Polju, ki se mu je dovolil dopust, nadomešča začasnica učiteljica Roza Jeraj. Vsled bolezni na dopustu se nahajajočo učiteljico Ivanko Preširen na Slavinii namešča suplentinja Marija Komar.

— Kaj je z naravo nove javne mestne tehnične v Kranju? Iz Kranja se nam piše: Občinski odbor mesta Kranj je že v svoji seji z dne 23. majnika 1911 na predlog tedanjega virilista, č. g. kaplana Valentina Sitarja sklenil, da se napravi pod mestom nova javna tehnična. Župan je pozneje poročal, da je neka tvrdka z Dunaja poslala načrt in ceno ter da se zadeva skoro gotovo kmalu uredi. Od tega časa — blizu dve leti — pa o celi stvari ni ne duha, ne sluha in utegne nova mestna tehnična po znanem receptu naših mestnih očanov zaspati spanje pravičnega. Toda ne! V zadnjem občinskem proračunu za leto 1913 je čitati postavko za mestno tehnično v znesku 3000 K (tritisoč kron). Ni pa povedano, ali boče mestna občina izdati ta denar za popravo stare mestne tehnične ob »Stari pošti«, ki je po zatrdilu merodajnih faktorjev skoro zrela, da se zapre, ali pa je ta znesek določen za zgradbo nove tehnične, ki naj stoji pod mestom pri takozvani »kosarni« nasproti samskega mostu. Upravičeno se tedaj poizveduje, kaj je vzrok zavlačevanja te pereče in potrebne zahteve kranjskega mestnega in okoličanskega prebivalstva. — Navedimo še par tehničnih in nujnih razlogov, ki nepobito govore za prostor pod mestom! Vsi kmetje iz sosednjih vasi, kakor Čirče, Hrastje, Trboje, Smednik, Voglje itd., pa tudi iz Zg. in Sp. Besnice, ki prepegljajo svoje pridelke na kranjski kolodvor, izgube mnogo dragocenega časa, pa jih stane tudi kolikortoliko nepotrebnega truda, če morajo z vozom po stremem Jelenovem klancu v mesto na vago. Olajšano pa bi bilo tudi premnogim voznikom, ki morajo s težko obloženim vozom najprej v mesto, kjer živina, vprežena zlasti v dolgih vozovih, silno trpi pri obračanju vozov — prostor okrog tehnične je namreč zelo ozek in stisnjen ter za tak promet, kakor je v Kranju in skozi Kranj veliko premajhen. Vrhutega pa stoji ponavadi ves dan dolga vrsta z raznim blagom, kakor vrečami, hlodovi, deskami, premogom itd., naloženimi vozovi, kar zelo ovira ogromni promet v Kranju. Vse drugače bi bilo, ko bi vozniki lahko spotoma in sproti brez oviranja stehitali svoje tovore in jih potem odpeljali na kolodvor. Skrajni čas je torej, da se i udeležene kmečke občine, oziroma njih zastopnica »Kmečka zveza za Kranj in okolico« z vso silo zavzame za to, da podreže od občinskega odbora kranjskega že sklenjeno novo mestno tehnično pod mestom in podviza nje točno in nujno izvršitev.

— Zimsko športno poročilo iz Bohinja: temperatura —3 C pod ničlo, vsled malega sneževja sankališče in slitaža izborna, za smučji ugoden sneg tudi v dolini. Udeleženci smučkega tečaja se zbirajo ob pol deveti uri med hotelom Triglavom in hotelom Markošem.

— Vožnje »Austro - Americane« iz Trsta. Parnik »Eugenia« odpelje 1. februarja v New York. — »Oceania« 8. februarja v New York. — »Atlanta« 12. februarja v Patras, Almeria, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos - Aires. — »Laura« 13. februarja v Neapel, Barcelona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos - Aires. — »Francesca« 20. februarja v Patras, Almeria, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos - Aires.

— Najdena denarnica. Na južnem kolodvoru v Ljubljani se je našla dne 28. t. m. denarnica z nekaj papirnatega denarja, katere zaradi nujnega odhoda vlaka v smer proti Trstu ni bilo možno oddati na pristojnem mestu in se je vsled tega najdena reč položila pri občinskem uradu na Platin pri Vipavi.

Ali bo vojska ali ne?

Balkanska zveza je premirje odpovedala, ker so mladoturki v Carigradu vrgli prejšnjo vlado zato, ker je bila pripravljena Bulgariji Odrin odstopiti.

Medtem je pa sedanja mladoturška vlada velesilam, ko je premirje bilo že odpovedano, odgovorila, da je voljna Bulgarom mali del Odrina prepustiti, in sicer govori turška vlada v tako spravljivi obliki, da bi se pogajanja lahko nadaljevala.

Slednje nekateri tudi res upajo. Toda ne glede na to, da so se mladoturki s tem svojim postopanjem pokazali za velike komedijante, je za balkansko zvezo skoro bolj ugodno, če Turke hitro docela porazi, mesto da se z njimi zopet spusti v dolgotrajna in draga pogajanja. Vsaj nobeden ne ve, kaj se ulegne na Turškem se vse zgodi. Tudi v interesu evropskega miru je, če Bulgari s Turki popolnoma obracunajo.

Sicer bomo pa kmalu izvedeli, ali začno topovi zopet grmeti ali pa se državniki vsedejo zopet k zeleni mizi.

— Odpoved premirja od strani Srbije.

Belgrad. Srbija je istočasno s Bulgarijo odpovedala premirje in bo istočasno pričela s sovražnostmi. Vsi častniki in vojniki, kar jih je imelo dopust, so poklicani pod orožje in vsi za vojno službo sposobni mladeniči so opozorjeni, da morajo biti pripravljeni za prvi poziv.

— Turčija naznanja odpoved premirja.

Carigrad. Porta je poslala turškim poslanikom okrožnico, ki jim nalaga, naj naznanijo vladam, pri katerih so akreditirani, da je balkanska zveza prekinila pogajanje v Londonu in odpovedala premirje, ne da bi bila počakala na odgovor Turčije. Vsled tega je turška vlada prisiljena storiti vse potrebne ukrepe, da varuje čast in obstanek turškega naroda in odkazuje vso odgovornost za prihodnje dogodke balkanskim državam.

— Velesile delajo »akademično« za mir.

Dunaj. V tukajšnjih obveščenih krogih se govori, da se bo na sobotni konferenci veleposlanikov (danes) obravnavalo o odgovoru Turčije. Todezadni predlog bo stavil predsednik, Grey. Ni izključeno, da se bo skušalo prepričati izbruh sovražnosti, seveda zgolj akademično, brez vsake presije.

— Nasprotstvo med trozvezo (Avstrija, Nemčija, Italija) in med entento (Angleška, Francoska, Ruska) v zadevi turškega odgovora.

London. Odpoved premirja od strani Bulgarije je tukajšnje kroge zelo iznenadila in se tudi v enem delu javnosti obsoja. Ententa smatra zahtevo balkanske zveze po celem Odrinu za upravičeno, čim se zdi trozvezi turška ponudba glede odstopa predmestja Karagač na desnem bregu Marice zadostna. Po splošni sodbi se sedaj nasprotje med trozvezo in entento ostro pokaže.

— Jovanović upa na mir.

Dunaj. Srbski poslanik Jovanović izjavlja, da po njegovem mnenju ni izključeno, da se vendar še ohrani mir. V svojem odgovoru je Turčija precej popustila, pa se sme upati, da se spametuje tudi še zaradi ostalih točk.

— Turški delegati ostanejo v Londonu.

Carigrad. Porta je ukazala pooblaščenec v Londonu, da ne zapuste mesta na noben način, preden ne odpotujejo balkanski delegati.

— Srbija za nadaljnja — pogajanja?

London. »Daily Telegraph« brzojavlja iz Belgrada, da se zdi Srbiji odgovor Turčije pripraven za podlago nadaljnjih pogajanj in da žele v Belgradu, naj ureditev vseh balkanskih vprašanj prevzame evropska konferenca (?).

— Odrinsko prebivalstvo zahteva kapitulacijo?

Milan. »Corr. d. Sera« javlja iz Sofije: Begunci iz Odrina javljajo, da je

v mestu pošel živež in da vlada med prebivalstvom in vojaštvom velika nezadovoljnost. Velik del zahteva glasno, naj mesto kapitulira. Baje je bilo ob izbruhu take nezadovoljnosti ustreljenih nekoliko višjih častnikov. — Iz Sofije javljajo, da se odrinski poveljnik Šukri paša, bratranec ubitega Nazima, skriva, ker se boji mladoturškega atentata.

Težave novega kabineta.

Carigrad. Finančni položaj Turčije ni nič izpremenil. Nobena banka neče dati državi posojila. Državna uprava je ponudila otomanski banki tri milijone državnih papirjev po 94 odstotkov proti 60stotnim obrestim in pol odstotka provizije. Baje je tak ofert predložil državni neki ameriškano - francoski konzorcij. Novi vladi delajo težave tudi cesarski principi. Med njimi in Mahmud Šefket pašo je došlo v navzočnosti sultanovi takoj po sestavi nove vlade do burnih prizorov.

Enver bej pojde v Berlin.

London. Iz Carigrada se poroča, da se je Enver bej dovolilo, da zavzame zopet svoje prejšnje mesto v Berlinu. Zahteve nekaterih častnikov, da se Enver bej odtegne vsak vpliv na armadno vodstvo izvirajo deloma iz nevoščljivosti, deloma iz jeze, ki jo imajo do njega.

Konferenca veleposlanikov.

Belgrad. Tukajšnji politični krogi trde, da se je v zadnji seji veleposlanikov dosegel principiellni sporazum glede srbsko-albanske meje. Italija je glede Skadra že sprejela ruski predlog, da naj se isti prizna Črni gori. (?) Pričakuje se pa, da mu bosta tudi Avstrija in Nemčija pritrdili, v znak priznanja lojalnosti Rusiji.

Bulgarija in Rumunija.

Bukarešt. Včeraj je došel semkaj protokol, ki sta ga v Londonu podpisala Misu in Danev. Informirani krogi ž njim niso zadovoljni.

Tri grške ladje potpljene?

Berlin. »Berl. Zeit. a. M.« poroča, da je mornariško ministrstvo v Carigradu izdalo sledečo objavo: »Turška križarka »Hamidie«, je pri otoku Astrapolija napadla štiri transportne ladje z grškimi četami ter je tri potopila, četrto pa pognala v beg. Zmagovita križarka je poklicana nazaj, da podpira operacije turške armade na Galipoliju.

Štajerske novice.

š Voditelj štajerskih Nemcev v šestdesetih letih se je ob neki priliki izrazil: »In fünfzig Jahren gibt es keinen Slovenen mehr in Steiermark«. Mož se je zmotil, ker Slovenci takrat niso imeli takih voditeljev, kakor je naš celjski dr. Kukovec. Takrat bi smatral res narod moža, ki bi hodil po shodih okoli in pobijal trditve slovenskih poslancev, da se naše ljudstvo na deželi narodno in gospodarsko zane marja, za narodnega odpadnika. Danes slavi slovenska stranka takega človeka za svojega voditelja. Kadarkoli slišimo o narodnih junaštvih dr. Kukovca, vedno se nam vsiljuje primerja z dr. Dečkom. Nemci so se ga bali zaradi njegove narodne neupogljivosti in žilavosti. Noč in dan je mislil, kako in kje bi mogel napredovati slovenski živelj. Njegov naslednik zagovarja sedaj krivice, ki nam jih delajo Nemci v deželi in proglašajo za ljudske šole strašno geslo: Več nemščine! Ako bi dobile ideje dr. Kukovca kdaj moč med ljudstvom, bi se besede dr. Rechbauerjeve utegnile res uresničiti.

š Zgodovinsko društvo v Mariboru je ravnokar zaključilo deveto leto svojega obstanka. To društvo je ena najvažnejših kulturnih organizacij na slovenskem štajerskem, toda žal, da se zlasti med slovensko inteligenco vse premalo upošteva. V teku devetih let je izdalo imenovano društvo v svojem »Časopisu za zgodovino in narodopisje« prelepo zbirko velezanimivih razprav, tiščih se slovenske zgodovine in narodopisja. Zlasti letošnji »Časopis« se odlikuje po zelo zanimivi vsebini. Omenjamo le dr. Kovačičeve »Viteze Pesničarje«, dr. Fr. Kidričevo »Obblego Sigeta v sodobnem hrvaškem opisu« in dr. M. Dolenc »Postanek in pomen inštrukcij za krvna sodišča na štajerskem, Kranjskem in Koroškem«. Vse te razprave se odlikujejo po znanstveni vsebini, o katerih so se celo nemški vseučiliški profesorji izjavili, kar najbolj laskavo in so jih dali prevesti v nemški jezik, češ, da bi bila njih raziskavanja brez teh doneskov pomanjkljiva. Opozarjamo torej slavna vodstva raznih knjižnic, pa tudi posameznike na »Časopis« in jih pozivljemo, da pristopijo kot novi udi »Zgodovinskega društva v Mariboru«. Članarina je pet kron na leto ali 100 K naenkrat.

š Zmaga S. K. Z. Pri občinskih volitvah v St. Jurju ob južni železnici okoličja je zmaga S. K. Z. proti liberalni stranki v vseh treh razredih in sicer v III. razredu z večino 135 glasov; v II. razredu z večino 37 glasov in v I. razredu z večino 13 glasov povprečno. Živelj zevadni volilci!

š Nesreča s flobertovko. Tovarniški delavec Fran Hajdikar iz Gaberja pri Celju se je igral s flobertovko; nevede, da je nabita, je v šali pomeril na tovariša 17-letnega Janeza Rupnik in ga zadel v trebuh.

š Iz justične službe. Sodnik Friderik Lindner v Arnežu je imenovan za okrajnega sodnika in predstojnika okrajne sodnije v St. Lenardu na Koroškem. Avskultant dr. Valdemar Siess je imenovan za sodnika v Lipnici.

š Mariborska občinska hranilnica v škripcih. Radi velikih rentnih izgub ima mariborska nemška hranilnica veliko škodo. Za leto 1912. znaša izguba na rentah celo čez 300.000 kron. Mnogokrat se celo pripeti, da se ob koncu uradnega dneva ne more izplačati kaka večja hranilna vloga.

— Na poti iz gostilne utonila. Železniški delavec Jožef Plevnik se je 26. januarja iz Rogatca peljal v Šmarje, kjer je s svojo ženo Nežo popival v neki gostilni. Domov grede sta šla po bližnjicah čez polje; tu sta zašla in padla v 2 metra globoko jamo, ki jo je dal izkopati neki posestnik, da bi prišel do vode, in katera je bila že do polovice napolnjena z vodo. Plevnik se je rešil, a žene ni mogel izvlči, nakar je hitel po pomoč. Ko so prišli do jame, je bila žena že mrtva.

š Umrla je v Celju gospa Marija Kanduscher rojena Zigon. — Umrl je v Mariboru trgovec in posestnik Herman Billerbeck.

— Umor iz ljubosumnosti. 22. januarja je rudar Ignacij Gričnik v neki gostilni pri Sv. Kungoti iz ljubosumnosti z nožem zabolil svojega prijatelja, posestnikovega sina Jožefa Kropca. Ker je nož predril tudi pljuča, je Kropca v teku pol ure izdihnil. Navzoči gostje so hoteli Gričnika linčati, a jim je ušel, naslednje jutro se je pa sam naznanil oblasti.

Primorske vesti.

p Slovenci in volitve v goriško trg. in obrtno zbornico. Da protestira proti krivicam, ki se godijo Slovincem od strani laških liberalcev glede zastopstva v trgovsko in obrtno zbornico, sklicuje narodni odbor goriških Slovinccev velike protestne shode po mestu in deželi. Prvi shod se bo vršil v nedeljo 2. svečana, ob deseti uri dopoldne v dvorani pri Zlatem jelenu v Gorici. Istega dne popoldne se bo vršil shod tudi v Ajdovščini. Slovenci, trgovci in obrtniki, udeležite se shodov polnoštevilno, da manifestirate svojo solidarnost v boju!

p Napredek »Slovenske Straže«. »Slovenska Straža« je kupila v Sv. Križu pri Trstu na ugodni legi stavbišče, kjer se sčasoma sezida otroški vrtec in se priredi nedeljsko zabavišče za otroke, da se jih odtegne nevarnemu potepanju po vasi.

p Razpust občinskega sveta v Renčah. C. kr. namestništvo je v sporazumu z goriškim deželnim odborom razpustilo občinski svet v Renčah. Za upravitelja je imenovan deželni revident Anton Trojer.

p Poslanec Fon med volilci. V nedeljo se vrši v Renčah shod, na katerem poroča državni poslanec Josip Fon. Začetek ob 3. uri popoldne.

p Poročil se je v soboto član goriškega Orla g. Ivan Lukšida z gđ. Emilijo Mizerit. Bilo srečno.

p Vojaki ob laški meji. Na Kobališče nad Plavmi pride zopet oddelek vojakov. Kupili so si zemljišče in si bodo tam zidali vojašnico.

p Zmrznil je dne 28. t. m. na poti iz Vojskega proti Dol. Otlici 20 minut od hiš 38letni posestnik in dobro znani ovčji trgovec Franc Velikonja.

p Smrt pod sanmi. Te dni je padel 53-letni Jožef Bavdaž iz Loma pod sani, in poleno, katero je imel kot zavoro zadaj privezano, ga je tako nesrečno zadelo na teme, da je po par minutah izdihnil.

p Vinski kupci na Vipavsko. Na Vipavskem imajo še več tisoč hektolitrov izvrstnega vina za prodati. Kukci, pridite, če želite dobre kapljice.

— Tvorica torpedovk na Reki zavorjena. Witheadovo tvornico torpedovk so 31. t. m. zaprli in delavce odpustili. Nadinženir Duerks je 30. m. m. zagrozil nekemu delavcu, da ga bo odpustil, ker je več stvari pokvaril. Delavstvo je ta grožnja zelo razburila in ko je Duerks 31. m. m. zopet dotičnega delavca pozval na odgovor, je vrgel delavec proti njemu kos železa, nakar so še delavci tovariši pričeli na inženirja železne kose metati. Inženir je na obrazu in na rokah lahko ranjen. Ravnateljstvo je nato delavstvo pozvalo, da naj tvornico zapusti in je tvornico zaprlo.

p Sreča v nesreči. Pri nakladanju hlobov v Ajdovščini se je minulo soboto zalival čez 15 kvintalov težak čok na 17letnega mladeniča Fr. Kete iz Lokavca. Vse je mislilo, da je fant izgubljen, a k sreči se je le malo poškodoval, tako da je šel sam z vozom domov. Pač čuden slučaj.

p Ustrelil se je včeraj v restavraciji v Nabrežini natakarc Franc Zankar. Sprožil je dva strela, enega v srce, drugega v glavo. Zanimivo je, da se je strešal kot 17leten mladenič, a se je samo obstrešil in ozdravel. Na svojo mater zapušča pismo.

— Pokvarjena koruza. Pred meseci je bilo v Trst pripeljana veliko število vagonov pokvarjene ameriške koruze. Vlada se je pritisku veletrgovcev udala ter je dovolila, da se ta koruza sme prodajati za krmo, ni pa odredila vse potrebno, da bi se mogla ta koruza res prodajati samo za krmo. Tako se je zgodilo, da so dobili nekateri trgovci naprodaj moko iz te koruze. Vlada sedaj išče te trgovce, ter jih bo kaznovala. Poizvedovanja se vrše tudi v Ljubljani.

p Samoumor Kranjca v Pulju. V Pulju se je ustrelila gđ. Lavra Cuderman, rojena Kranjica, ki je prejšnja leta služila za manipulantinjo na prog Ljubljana—Trbiž.

Društva.

— Izobraževalno društvo »Savica« v Boh. Srednji vasi priredi na pustno nedeljo, dne 2. februarja takoj po nauku v dvorani »Obč. doma« veselico s tamburanjem, petjem in šaljivo igro »Rdeči nosovi«. K obilni udeležbi vabi odbor »Savice«.

— Shod »Jugoslovanske Strokovne Zveze« bo jutri v nedeljo ob 9. uri dopoldne v gostilni »Pri zlati ribi« v Kranju.

— Izobraževalno društvo v Selcih ima 2. februarja ob 3. uri popoldne občni zbor.

— Kranjskogorska podružnica slov. plan. društva ima na Jesenicah v hotelu »Triglav« svoj redni občni zbor v nedeljo dne 9. svečana t. l. ob 3. uri popoldne.

Ljubljanske novice.

lj S. K. S. Zveza uprizoni dne 9. februarja 1913 ob 5. uri popoldne v Ljudskem domu krasno svetopisemsko igro: »Egipovski Jožef«. Že naslov sam nam priča, da bo ta predstava nad vse zanimiva. Slavno občinstvo se opozarja na to, da se vprizoni ta igra na Ljudskem odru prvič in bo radi tega ta uprizonitev ena prvih. Vabimo pa tudi naše okoličane, ker je začetek že ob 5. uri in imajo potem zveze z vlaki.

lj Sv. Misijon bo od 6. februarja 1913 zvečer do 16. februarja popoldne v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

lj Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov priredi jutri, 2. t. m., svoj običajni predpustni zabavni večer. Poleg komičnih zborov in šaljivih prizorov je na sporedu tudi nova igra »Novi kuhar«. Pričetek je ob 6. uri zvečer.

lj Šišensko prosvetno društvo vlnudno vabi vse člane in društvene prijatelje na predpustnico, ki jo priredi v nedeljo dne 2. februarja 1913 v zaprtem salonu gostilne »Vodnik« nasproti Keršiču v Spodnji Šiški. ob 4. uri popoldne. — Posebnost te prireditve je, da nastopi prvič društveni šišenski mešani zbor. Kdor si želi na pustno nedeljo obilo zabave in smeha in kdor je naš prijatelj, naj pride v nedeljo v Šiško. Na svidenje!

lj Službena pragmatika in mestne sluge. Kakor čujemo, bo skupno s službeno pragmatiko za mestne uradnike prišla pred občinski svet tudi službena pragmatika za mestne sluge. Službena pragmatika pride pred obč. svet koncem februarja. Odsek bo imel prej še šest sej.

lj Ajdova moka mešana z riževom moko. V Ljubljani je bilo več trgovcev obsojenih, ker so prodajali ajdovo moko mešano z riževom moko, ne da bi imeli to kot zmes označeno. Včeraj je mestni magistrat sklenil, da se provizorično, dokler o vsej zadevi ne sklenejo višje instance, sme prodajati ajdova moka pomešana z riževom moko, ako ima tudi tako označbo.

lj Ribolov v tivolskem bajerju je dobil v najem mestni vrtnar g. Hejnic za dobo 10 let proti plačilu letnih 30 K.

lj Doba kioskov. Včeraj je magistratni gremij dovolil plakaterju Perdanu postaviti 9 kioskov za plakatiranje in sicer na Marijinem trgu, v Zvezdi, dalje med Gerberjevo in Krejčijevo hišo, na Vodnikovem trgu, na Cesarja Jožefa trgu, Resljevi cesti, Slovenskem trgu, Dvorskem trgu in v Wolfovi ulici. Petru Mateliču pa je dovolil postaviti kiosk na vogalu Cesarja Franc Jožefa ceste in Dunajske ceste, nasproti Trubarjevemu spomeniku, kjer odstrani deske, in še en kiosk na Bleiweisovi cesti. G. Jean Schrey namerava postaviti v Koldvorski ulici na bivšem Kušarjevem svetu prodajalno lopo za mleko in kruh.

lj Potrebna cesna regulacija. Pražkova ulica se v dolnjem koncu ob posestvu gospe Angele Česnovar pri vходу v Koldvorsko ulico v kratkem regulira.

lj Srebrno poroko praznujeta 3. t. m. bivši restavrtar v kazini g. A. Eder in njegova soproga.

— Poročil se je g. Jernej Jeglič, posestnik v Podbrezjah z gđ. Franjo Kalan iz Poljšice.

lj Iz gledališke pisarne. Danes, v soboto Gavaultova veseloigra »Mala čokoladarica«. V nedeljo popoldne opera »Naskok na mlin«. Zvečer ob 7. uri »Mala čokoladarica«; na pustni torek ob 6. uri opereta »Orpheus v podzemlju«.

lj Društvo železniških uslužbencev za vzajemno podpiranje ob smrti v Ljubljani vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 9. februarja t. l. ob pol deseti uri dopoldne v restavracijskih prostorih hotela »Južni kolodvor« (Stelzer) v Ljubljani.

lj Domobranske orožne vaje se bodo letos vršile v štirih dobah ali periodah in sicer nekako od srede meseca aprila do približno konca meseca septembra. Ob času žetve ne bo orožnih vaj. Iz ozirov na svoje stanovske razmere si vsakdo lahko izbere periodo, v kateri želi doslužiti svojo orožno vajo; tozadevno se mu je zglasti najkasneje do 15. februarja t. l. v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Zakasnele prijave za preložitve orožne vaje se z ozirom na pravkar navedeno ugodnost najbrže ne bodo mogele vpoštevati.

lj Izvrstna polenovka. Opozarjamo na inserat gostilne »pri Bobenčku« na Sv. Petra cesti.

Gospodarstvo.

— 25 let pogozdovanja Krasa na Kranjskem. Gozdni nadsvetnik Rubbia je v posebni knjigi izdal poročilo o 25letnem delovanju kraške pogozdovne komisije na Kranjskem, t. j. od l. 1886. do konca leta 1911. Sicer se je že pred tem časom delalo na tem polju ter se je od leta 1872. do 1886. pogozdilo na Kranjskem vsega vkup 250 ha Krasa, za kar se je izdalo okroglo 54.000 kron. Pravo delo pa se začne šele na podlagi zakona z dne 9. marca 1885 in številnih kasnejših dodatkov, naredb itd. — Vsega vkup se je v 25 letih pogozdilo okroglo 2910 ha, in sicer je to delo izvršilo 2391 delavcev v 306.530 dneh. Sadik se je za nove nasade porabilo nad 26 milijonov, kar je stalo 201.310 K, za dosajanje (dopolnitev) nasadov pa nad 18 milijonov sadik s stroškom 135.757 K. Povprečno so znašali stroški novega pogozdovanja za vsak hektar po 92 kron 56 vin., dopolnitve nasadov pa po 56 kron 86 vin. Glavni del gozdnih sadik, t. j. 44 milijonov so dale državne šolske gozdne drevesnice. Nasadi so se tudi po nasaditvi varovali in gojili. Posebno je bilo treba naprav proti požarom, kajti tekom 25 let je uničil požar nič manj kot 96 ha nasadov. Zgradilo se je mnogo obrambnih zidov in požarnih jarkov, katerih skupna dolžina znaša nad 43 km; stroški za naprave proti ognju so znašali 24.647 K. Skrbno in temeljito se pazi in pokončuje nasadom škodljive žuželke, vsled česar s te strani ni bilo posebnih škod. Proti suši poleti ter snegu in ledu pozimi pa seveda ni nobene pomoči. — Izmed raznih vrst lesa se je na kranjskem Krasu najbolj obnesel črni bor; od 47 in pol milijona vseh zasajenih sadik je bilo 43 in pol milijona črne bora. Nekaj malega se je nasadilo tudi smrek (nad dva milijona) in macesna. Izvrstni vspehi so se dosegli z Weymouthsborovcem (Pinus Strobus), ki se bo zato v bodoče bolj upošteval. Za dosajanje in podajanje se je uporabila tudi jelka, ki je na Krasu domače drevo, tako da je sedaj že 480 ha podsajenih z jelko. Za listnato drevje talne razmere doslej še niso bile ugodne, kakor hitro pa se toliko izboljšajo, bo tudi listnato drevje pri pogozdovanju igralo veliko vlogo.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Skeleč glavobol kakor tudi pomanjkanje spanja je zelo pogosto posledica slabega prebavanja. Iz znanstvenih poročil posnemamo, da se na c. kr. dunajski kliniki za bolne na živcih naravnava Franc Jožef-ova grenčica največ radi tega pogosto vporablja, ker Franc Jožef-ova grenčica, zavžita že v malih količinah, na lahek način odstranjuje vzroke mnogim bolezenskim pojavom. Poskus Vas o tem prepriča! Na prodaj za nizko ceno v lekarnah, drožerijah in prodajalnah rudninskih voda. Ravnateljstvo razpošiljalnice Franc Jožef-ovih zdravilnih vrelcev v Budimpešti.

Razne stvari.

Obolel je nadvojvoda Jožef.

Zdravstvene odredbe v Srbiji. Da se ne zanesejo razne kužne bolezni, ki vladajo med srbskimi četami pred Odrinom, tudi v Srbijo, je srbsko vojno ministrstvo zabranilo vsak obisk teh čet kakor tudi prepeljavo ondi umrlih vojakov v Srbijo.

Zadružništvo v Novi Srbiji. Zveza srbskih poljedelskih zadrug v Srbiji je sklenila, da takoj po sklenjenem miru začne z akcijo za osnutje poljedelskih zadrug v novoosvojenih srbskih pokrajinah.

Poljski učenjak umrl. Kakor poročajo poljski listi, je umrl v Krakovu profesor jagelloškega vseučilišča, fizik dr. Avguštin Witkowski, avtor učenih spisov o fiziki.

Evharistični kongres na Malti. 24. evharistični svetovni kongres, ki se meseca aprila letos vrši na Malti, bo, kakor pričajo priprave, vreden naslednik prejšnjih, in to kljub oddaljenosti kraja ter težavnemu in dragemu potovanju. Predsednik stalnega odbora škof Heylen je že bil na Malti; priprave za kongres ga niso samo zadovoljile, marveč naravnost navdušile. Ker se letos v Rimu slavi 16. stoletni jubilej milanskega edikta, se bo stvar uredila tako, da bodo udeleženci kongresa ob potovanju skozi Rim lahko prisostvovali tudi Konstantinovim slavnostim v Rimu.

Ruski špijon, ki stane Avstrijo 5000 kron. Kakor poroča »Novo Vremja« se je avstro-ogrsko vlada opravičila pri ruski radi aretacije ruskega inženirja Alekima in je pripravljena plačati zahtevano odškodnino 5000 K. Alekim je bil aretiran kot špijon. Ovdil ga je bil neki policijski agent Weisman. Izkazalo pa se je, da je bil Alekim čisto po nedolžnem v zaporu.

Mučenec znanosti. Angleški kralj se je osebno zavzel za to, da se je zdravniku dr. Georgu Turnerju v Londonu podelilo plemstvo. Ob tej priliki se je javnost zopet spomnila na tega moža, ki je postal mučenik zdravniške vede. Dr. Turner se je bil posvetil proučevanju lepore (gobave bolezni) ter si v tem stekel velikih zaslug. Deloval je tudi pri zatiranju goveje kuge v Južni Afriki in začasa vojne med vojniki, med katerimi je razsajal tifus; kasneje se je pa popolnoma posvetil delu v azilu za gobave v Pretoriji. Ko se je vrnil na Angleško je v laboratoriju nadaljeval svoje bakteriološke študije o lepri. Nekega dne pa zapazi na svojih rokah neke lise in se kmalo prepriča, da so — gobe, ki jih je bil nalezl ob svojem boju proti njim. Nato se je popolnoma zaprl pred svetom. V bolečinah in samoti nadaljuje svoja znanstvena raziskavanja ter čaka grozne smrti gobave. Bolezen je že tako napredovala, da so mu morali pred kratkim odrezati levo roko.

Organizirani požari, da se varajo zavarovalnice. Na Poznanjskem je bilo v zadnjih šestih tednih 20 požarov. V vseh slučajih je bilo zažgano, da se dobi zavarovanja. Zapri so 7 osumljenec.

Povodenj v Jablanicah. Dne 30. t. m. ob 2. uri popoldne je radi mraza (15° C) pri takozvanem Hillebrandskem bajerju počil nasip. Voda je drla proti kolodvoru in v mesto in poplavlila delavski del mesta in delavnice. Nesreča se je tako hitro zgodila, da so komaj neko rodbino štirih oseb v zadnjem trenutku rešili, da ni utonila. Veliko skladišč, delavnic in stanovanj je povodenj popolnoma porušila. Več ur so morali delati, da so železniški tir popravili. Voda je odnesla neko delavnico in 13 železniških voz na kolodvoru, ki so bili s premogom naloženi. Škode je najmanj 100.000 K.

Aretiran goljuf milijonar. V Parizu so zaprli bančnega ravnatelja družbe »Credit agricole Sud' Espagne«, ki je na Španskem z goljufijami prigljal nad milijon frankov.

Strašna eksplozija v vinski zalogi. V Jekaterinenburgu je nastala v neki vinski zalogi eksplozija. Ubit je 1. ranjenih pa 15 oseb.

Prepoved pitja za železničarje. Generalno ravnanje saških državnih železnic je iz ozirov na varnost obrata svojim uradnikom in obratnemu osebju prepovedalo uživanje opojnih pijač zadnje ure pred nastopom službe in med službo. Prepoved velja tudi za čas službene pripravljenosti in odmora v svrhu odpočitka. Dovoljene so le brezalkoholne pijače in lahko pivo, ki ni rna mnogo alkohola. Tudi drugi uslužbenci, ki ne spadajo k obratnemu osebju, naj se tega drže. Vsak prestopnik v tem oziru se bo kaznoval. Ako pride uslužbenec pijan ali z »mačkomo« na svoje mesto ne sme službe nastopiti; ako se to ponavlja, se sme uslužbenec odpustiti iz službe. Predstojniki so dolžni k pisanstvu nagnjene uslužbenec nadzorovati, jih o slabih posledicah alkohola poučiti in svetovati, da vstopijo v kako abstinenčno društvo.

Kinematograf v tovarni. Neka tovarna v Združenih državah severne Amerike, bi bila rada povečala urnost in spretnost svojih delavcev. V to svrhu je uporabila kinematograf, in sicer na ta-le način: Najboljšega in najspretnejšega delavca je postavila pred aparat, ki je na film zvesto beležil vsak gib njegovih rok. Pred aparatom je stala tudi posebne vrste ura, ki je natančno zaznamovala čas, ki ga je rabil delavec za vsak gib pri svojem delu. Tako dobljeni film se je nato v kinematografski predstavi kazal delavcem v tvorniških delavnicah, ki so se na ta način naučili hitreje in bolje delati. Pokazalo se je, da zadostuje za delo, ki je preje trajalo 37 minut, samo 9 minut. Delavci so vsled tega toliko več naredili, da se jim je zaslužek zvišal za celih 20 odstotkov.

Ženski klobuki iz aluminija. Bostonški pisatelj in založnik John Benyon je prišel do zaključka, da se da ženski potrat v klobukih napraviti konec le na ta način, da se postavnim potom odpravi današnja moda ženskih klobukov; ženske bi morale nositi predpisane klobuke iz aluminija, ki bi ga vsako dekle že v zgodnji mladosti dobilo brezplačno. Takemu klobuku se lahko da kakoršnakoli oblika in bi zadostoval eden za vse življenje. Na ta način bi se v Ameriki prihranila na leto 1 milijarda in 500 milijonov.

Važna zakonodajna iznajdba. Nadnočnik 52. pešpolka, Aladar Taussig, ki je pridržen vojaški zrakoplovni šol v Dunajskem novem mestu, je sestavil nov letalni stroj, čegar krila so sestavljena iz popolnoma prozorne tvarine, tako da more letalec ali njegov premlevallec vse videti skozi krila kakor skozi okno. Važna je ta iznajdba tudi zategadelj, ker je aparat že v majhni višini skoro docela neviden.

Tele'onska in brzajavna poročila.

LASTNOROČNO PISMO CESARJA FRANCA JOZEFA RUSKEMU CARU.

Dunaj, 1. februarja. »Fremdenblatt« poroča, da se v teku bližnjih dni poda podpolkovnik Gottfried princ Hohenlohe z lastnoročnim pismom cesarja Franc Jožefa do ruskega cara v Peterburg. Naravnostno občevanje med obema vladarjema odgovarja prijateljskim odnosom, kateri obstojajo med dvoroma na Dunaju in v Peterburgu.

BOJI PREDSTRAŽ PRI ČATALDŽI.

Carigrad, 1. februarja. Na čataldžski in gallipolski črti so se začeli boji predstraž, ki so se vsled došlih ojačenj še bolj razširili.

SOLUNSKI ZALIV ZAPRT.

Atene, 1. februarja. Mornariško ministrstvo je od 1. februarja dalje prepovedalo dohajanje ladij v solunsko pristanišče.

IZREDNA SEJA POSLANIKOV.

London, 1. februarja. Danes se vrši izredna seja poslanikov velesil glede mirovnega vprašanja. Baje ni veliko upanja, da bi ta diskuzija mogla vojsko preprečiti.

V SOFIJI UPAJO SE NA MIR?

Sofija, 1. februarja. Odgovor Turčije se smatra od kompetentne strani za nezadosten, vendar ni napravil neugodnega vtisa. Diplomatični krogi iz duha turške note celo sklepajo, da je Turčija voljna še več odnehati, tako da eventualna nadaljnja pogajanja niso izključena.

DANEV NEODJENLJIV.

London, 1. februarja. »Reuters« poroča: Dr. Danov je sporočil sir Greyu sklep zaveznikov, da brez odstopa Odrina pogajanj ne nadaljuje. Sir Grey je to sporočil turškim delegatom.

ANARHIJA V TURŠKI ARMADI.

Carigrad, 1. februarja. Veliki vezir dobiva vsak dan grožnje, podpisane od vojakov, da ga bodo umorili, da maščujejo Nazim pašo. Baje je armadni zbor pri Hademkōju proglasil Tertevesa (?) za vojnega ministra. Vojaška liga ima svoj sedež v San Stefanu. Poslala je zopet deputacijo k vezirju in izjavila, da more dati za umor Nazim paše zadoščenje le tako, če neha bese-dičiti in začne vojsko. Če pa Odrin in otoke balkanski zvezi pusti, bo armada brez ozira na sovražnika korakala proti Carigradu in mladoturke pobila. Kurdske čete so pa vezirju izjavile, da bodo v slučaju, ako mladoturki ne vztrajajo pri svojih besedah, opustili Abdul Hamida in ga za sultana proglasili. Mladoturški odbor zato resno misli Abdul Hamida skrivaj spraviti v Brusso, ne pa v Konijo, kjer vlada nek derviški red, ki je komiteju sovražen. Vlada ima tudi namen odpoklicati iz Čataldže 15.000 mož, da varjejo vlado v Carigradu in res se tu nahaja veliko število komiteju zvestih nižjih častnikov. Generali in artiljerija so pa člani lige. Enver bej je bil odpoto-

val v Hademkōj, a se je moral vrniti v Čekmedže, ker so mu vojaki grozili. Princ Sabah Eddin, voditelj lige, je imel na javni ulici shod proti novi vladi. Vlada je v silno kritičnem položaju. Ako nasproti Bulgariji ne odneha, se začne vojska, ako pa zopet popusti, kakor ji prigovarjajo velesile, stoji pred protirevolucijo. Liga agitira proti mladoturkom že na podlagi odgovora vlade na nito velesil, češ, mladoturkom je šlo samo za oblast, ne pa za domovino, ki jo hoče žrtvovati ravno tako kakor prejšnja vlada.

SRBIJA OSTANE ZVESTA ZAVEZNICA.

Belgrad, 1. februarja. Osiciozna »Samouprava« piše, da je Turčija balkansko zvezo prisilila, da nadaljuje vojsko. Zmaga je v božjih rokah. Srbija bo slejkoprej zvesto izpolnjevala svoje dolžnosti nasproti svoji zaveznici Bulgariji.

ZNAMENJE NOVE VOJSKE V ČRNI-GORI.

Cetinje, 1. februarja. V Črno-goro pride te dni 30 novih težkih oblegovalnih topov, deloma iz Rusije, deloma iz Francije. — Ruski car je daroval 40.000 vojaških plašev. — Kralj Nikolaj je odpotoval v glavni stan v Grudo.

ZOPET KORAK VELESIL?

Carigrad, 1. februarja. Diplomatični krogi sodijo, da bodo velesile v Carigradu zopet intervenirale in sicer ustmeno, ker manjka časa. Kljub pojavljajočemu se muslimanskemu patriotizmu je še nekaj upanja, da se vojska prepreči. — Veliki vezir je obiskal nemškega poslanika Wangenheima. — Včeraj se je vršil shod, katerega se je udeležilo 800 oseb. Ustanovil se je odbor za narodno obrambo in sprejela patrio-tična resolucija.

SAPUNCAKIS VPOKOJEN.

Atene, 1. februarja. Vlada je vrhovnega poveljnika grške armade v Epiru (kateri poveljuje zdaj prestolonaslednik), generala Sapuncakisa vpokojila. Kot razlog se navaja dosežena starostna meja, v resnici pa se je general pokazal za nesposobnega.

FRANCOSKA LADJA PROTI CARIGRADU.

Toulon, 1. februarja. Križarka »Viktor Hugo« je odplula proti Carigradu.

SRBSKI PRESTOLONASLEDNIK V PRIZRENU.

Belgrad, 1. februarja. Srbski prestolonaslednik Aleksander je 27. t. m. došel v Prizren in bil slovesno sprejet. Oficielnega sprejema sta se udeležila tudi avstriski konzul Prochaska in ruski konzul Emiljanov, katera je predstavil prestolonasledniku general Janković.

SRBIJA IN SVETA STOLICA.

Belgrad, 1. februarja. Vlada namerava od skupščine zahtevati izreden kredit za pooblaščenca, ki se bodo imeli z Vatikanom pogajati glede konkordata.

ZADNJE VESTI O BALKANSKEM POLOŽAJU.

London, 1. februarja. Vsi srbski mirovni delegati razen Visničiča so danes jutraj iz Londona direktno v Belgrad odpotovali.

Carigrad, 1. februarja. Tu pričakujejo že danes, najkasneje pa jutri ustmenega kolektivnega koraka velesil.

Šukri paša je iz Odrina brzajavil, da bo mesto branil, dokler ostane en sam vojak pri življenju; diplomatski krogi pa menijo, da je ta brzajavka izmišljena.

Generalissimus Izzet paša je izdal zbornim poveljnikom pri Čataldži in Gallipoliju dnevno vojno povelje, v katerem jih, sklicujoč se na vero in osmansko narodnost, navdušuje za vojsko; zanesljiva poročila, došla diplomatom, pa pravijo, da je turška armada tako demoralizirana, da je baje sam general Abdullah paša pri Čataldži izjavil, da je vsaka zmaga z njo nemogoča.

Boji predstraž pri Čataldži so zavzeli precejšnje dimenzije.

BERCHTOLD BO ODSTOPIL?

Praga, 1. februarja. Ruski politik Miljukov je včeraj tu konferiral z mnogimi češkimi politiki. — Poslanec Klofač trdi v »Češkem Slovu«, da bo po sklepu miru grof Berchtold odstopil in mu bo sledil ali grof Mercy ali marki Pallavicini.

KARDINAL DR. NAGL JE ZELO SLAB.

Dunaj, 1. februarja. Zdravstveno stanje kardinala nadškofa dr. Nagla je jako resno. Bati se je najhujšega. Ponoči se je pojavilo krvavljenje iz nosu, ki so se je pa kmalu ustavili.

V SPOMIN RAINERJA.

Dunaj, 1. februarja. Cesar je odredil, da ima pešpolk št. 59 znanprej nositi ime nadvojvode Rainerja.

ODPUŠČANJE REZERVISTOV.

Dunaj, 1. februarja. Domobranski minister se je izjavil, da bo stopil v dogovor z vojnimi ministrom, da za kratek čas odpuste one vpoklicane rezerviste, ki nimajo daleč domov in ki služijo pri takih oddelkih, kjer so take razmere, da bi bilo to mogoče.

REKA — SAMOSTOJNA ŠKOFIJA.

Budimpešta, 1. februarja. Govori se, da sta cesar in papež dovolila, da se Reka odcepi od senjske škofije in se ustanovi nova škofovska stolica. Za škofa mislijo baje imenovati prošta Viscotta.

MINISTER TRNKA OBOLEL.

Dunaj, 1. februarja. Minister Trnka je obolel na influenco.

CUVAJ PRI LUKASCU.

Dunaj, 1. februarja. S Semernika je ogrski ministrski predsednik odpotoval v Lovrano. Včeraj je bil pri njem Cuvaj.

KONKURZ GLEDIŠČA.

Gradec, 1. februarja. Ravnatelj tukajšnjega gledališča (katerega?) je prijavil konkurz.

PLAZ.

Gradec, 1. februarja. Te dni se je podal 35 mož močan vojaški smuški oddelek na vaje na Dachstein. Plaz je 10 mož potegnili v globočino, a so jih vse rešili.

USMRČEN APAŠ.

Pariz, 1. februarja. Tu so umrli apaša Jožefa Renauda, ki je bil obsojen na smrt, ker je umoril dva orožnika.

Mohorjani — vsi se spomnite „Slovenske Straže“!

Avstrija po veri in narodnosti.

Leta 1910 so našli v naši državni polovici 28.571.934 prisotnih prebivalcev. Izmed teh jih je

katol.-rimskih	22530169	ali 78.85 %
katol.-grških	3417223	11.96 %
katol.-armenskih	2235	0.008 %

skupaj tedaj 25949627 ali 90.82 % vsega prebivalstva;

pravoslavni	667065	ali 2.33 %
protestantov	588686	2.05 %
izraelitov	1313687	4.59 %
brezvercev	20789	0.07 %
mohamedancev	1446	0.005 %

vsega prebivalstva. Poleg teh je pri nas še nekaj drugih verstev, kot na pr.: anglikanci, menoniti, unitarci, lipovanci in hernbutovi.

Po narodnostih se Avstrija deli sledeče:

Nemcev	9950266	ali 35.58 %
Cehov	6435983	23.02 %
Poljakov	4967984	17.77 %
Rusinov	3518854	12.58 %
Slovencev	1252940	4.48 %
Srbohrvatov	783334	2.80 %
Italijanov	768422	2.75 %
Rumunov	275115	0.98 %
Madjarov	10984	—

vsega prebivalstva. Vseh avstrijskih Slovanov je tedaj 16.959.095 ali 60.65 % vsega prebivalstva. Zanimivo je, da Slovani napredujemo: leta 1900 nas je bilo 60.44 %, l. 1890 pa 60.14 %. V isti meri pada število Nemcev: 1890 jih je bilo še 36.05 %, l. 1900 pa še 35.78 %.

Kathrein
Redilno — zdravo — poceni
Za otroke najboljše

GLASBA.

Ale'uja! Deset velikonočnih pesmi v čast Kristusu od smrti vstalemu. Za mešana zbor zložil Ant. Grum, regens chori pri sv. Jakobu v Ljubljani. Cena izvodu 1 K 20 vin. Založila »Katoliška Buvarna« v Ljubljani.

Zvezek obsega kakor rečeno deset velikonočnih pesmi in spev Regina coeli. Oblike je majhne (žepna oblika), kar bo prav dobro služilo pevcem, ki pojo pri velikonočnih procesijah.

Velika noč je eden največjih praznikov, praznik poln veselja in radosti; morajo biti tudi napevi primerno veselega značaja, kakoršni so ti. — Vsi se odlikujejo po lepi melodiji in lahki harmonizaciji, so veseli in krepki.

Najlepša in najefektnjša v zbirki je brezdvomno zadnja, skladba Regina coeli laetere, ki ima na koncu vpleteno veličastno velikonočno alelujo. To da prazniku pravi značaj, skadbo samo pa še enkrat tako povzdigne.

Velikonočne praznike bomo letos izvanredno zgodaj obhajali. Zatorej naše cerkvene zборе na ravnokar izišle napeve opozarjamo, jih istim posebno priporočamo, da si jih nabavijo in pridno študirajo. O veselih velikonočnih praznikih jih bodo sigurno z lepimi vsebi proizvajali v čast Kristusu od smrti vstalemu. — Dobivajo se in naročajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

— **Julij Maggi, društvo z o. z.** Pod to trdiko se je ustanovilo sredi januarja tega leta novo društvo z o. z. v Bregenzu in na Dunaju z osnovnim kapitalom 2.000.000 kron, ki je vplačan v polni meri. To društvo bode nadalje vodilo tovarniška in trgovinska podjetja v isti smeri kot prejšnja trdika **Julij Maggi & Co., Bregenz-Dunaj.**

Ali more Vaš otroček hoditi?

Ali ste že dali kdaj Vašemu otročku, ki še zmira ne more tehati, zavžiti Scottovo emulzijo? Scottova emulzija bode malčka okrepčala in njegovim kostem dala manjkajočo moč, tako da se bo kmalu postavil na noge in po kratkem času začel tudi tehati.

SCOTTOVA EMULZIJA

ima v takih slučajih zato tak uspeh, ker je nenavadno bogata redilnih snovi in prav posebno pa, ker vsebuje za tvorbo kosti potrebne mineralne soli. Ribje olje se ne more v nobeni boljši obliki podati, kot v Scottovi emulziji, ki je tako lahko prebavljiva in okusna, da jo tudi najmanjši lahko uživa in prenese.

Ampak mora biti pristna Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v. v znakomah na SCOTT & BOWNE G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena posiljatev potom lekarne za poskušnjo.

! Ako še niste, pošljite naročnino!**Meteorologično poročilo.**

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pojasnevanje v 24 urah
1	9. zveč.	737,2	— 5,0	sr. svzh.	oblačno	
2	7. zjut.	740,8	— 6,8	sl. svzh.	oblačno	0-0
	2. pop.	740,5	2,0	sl. jvzh.	"	

Srednja včerašnja temp. — 5,6°, norm. — 1,7°.

Družabnik se išče

Za večjo trgovino mešane stroke na Kranjskem, dokazano dobičkonosno se išče družabnik. Dotičnik mora biti trgovsko izobražen, ker v trgovini sodeluje in vešč slovenščine in nemščine. Zahteva se 10—15.000 K, katera svota se lahko zavaruje. — Cenjene ponudbe pod »Družabnik« na upravo »Slovenca«.

FRANC LONČAR

oblastveno potrjeni inštalater za napravo acetilenskih aparatov za plin, vodovodni inštalater in kleparski mojster

SPODNJA ŠIŠKA ŠT. 66

se vljudno priporoča za oddajo del.

Zahvala.

332

Povodom prebriske izguhe, ki nas je zadela ob smrti naše iskreno ljubljene soproge in tete, gospe

Marije Jeretin,
roj. Mariens

došlo nam je toliko dokazov pristranskega sočutja, da nam ni moglo vsakemu posebej se zahvaliti. Zahvaljuje se iz dna duše vsem prijateljem, kateri so nam ob tej težki uri stali na strani. Posebno zahvalo smo dolžni mnogobrojnim udeležencem na zadnji poti, gospodom uradnikom, prečastiti duhovščini, slav. gasilnemu društvu v Litiji in Smar. nem. slav. pevskemu društvu za v srce segajoče žalostinke, gg. obč. zastopnikom; sploh vsem od blizu in daleč, ki so na kakršenkoli način nam izkazali sožalje in zadnjo čast nepozabni pokojnici.

Litija, dne 31. januarja 1913.

Žalujoci ostali.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4, Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar I. kir. odd. dož. boln.

Ime

MAGGI

jamči

za izvrstno kakovost

MAGGI-JEVH KOCK

po 5 vin. za 1/4 litra

najfinejše goveje juhe.

Le-te so najboljše!

Blagovolite to upoštevati 192
pri kupovanju.

Odda se v najem

pisarna

na Miklošičevi cesti poleg justične palače.

Po potrebi se razdeli v dve pisarni s posebnima vhodoma. Istotam se odda tudi **stanovanje** v I. nadstropju, obstoječe iz sedmih velikih sob in tozadnjih pri- **stanovanje** sobami. : tiklin; dalje eno

Poizve se na Miklošičevi cesti št. 18, II. nadstropje. — — — — — 345

Gostilniški in kavarniški prostori s koncesijo

izven Ljubljane se oddajo pod ugodnimi pogoji. Poizve se v posredovalnici **Novotny, Dunajska cesta 14.** 349

Išče se trezen, pošten in izkušen

kurjač

344

obenem tudi

strojevodja

v stalno službo proti dobremu plačilu. Nastop takoj. — Natančne ponudbe naj se pošiljajo na firmo **Math. Tschinkel, parna žaga, Goričavas-Ribnica, Dolenjsko.**

Odda se izborna

347

vinska klet

Vodmatški trg št. 7, Ljubljana.

© SZSZ ©

Učiteljica

z vsposobljenostno izkušnjo se išče za boljše hišo na deželi. Morala bi pripraviti gospodično za drugi razred učiteljica. Prijazne ponudbe z zahtevo honorarja pod naslovom »Učiteljica 297« na upravo »Slovenca«. 297

Pozor, ugodna prilika.**Dražbeni oklic.**

Dne 4. februarja 1913 ob 9. uri dopold. se bodo prodajali

v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 2, pri cerkvi na javni dražbi

sledede predmeti: razno špecerijsko blago, likerji, žganje, lega trgovska oprava, omara za led, nadalje registrirna blagajna št. 442 s tipkami, kakor tudi sobna oprava, dva gramofona s ploščami in več drugih predmetov. 320

Izredni uspeh, ki sem ga dosegel pri svoji

žitni kavi

v vseh slovanskih pokrajinah, me nagiba, da iznova opozarjam na ta svoj prvovrstni izdelek, ki po svoji kakovosti in nizki ceni ne pozna nobene konkurence, ter se smatra za neobhodno potreben predmet za vsakdanjo rabo v vsakem gospodinjstvu. Z vzorno in skrbno postrežbo sem si pridobil v vseh slojih prebivalstva popolno zaupanje in z zadovoljenjem moram na tem mestu naglašati, da se znatno množi krog mojih odjemalcev. Obrnite se torej z zaupanjem na mojo izborni trdiko in prejeli boste za 4 K 5 kg izborne žitne kave poštine prosto na vsaki pošti. Vsaka pošiljka je zašita najskrbneje v zelo močno plateno vrečo in vsebuje vrhutega še dragoceno premijo: predmet, poraben v vsakem gospodinjstvu. Obrnite se takoj zaupno na trdiko

Jos. Veselý, Praga VII. 588

in postali bodete za vedno moj stalen odjemalec. 324

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekem 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Rla-mazilo**. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschan) I.

Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Resna ženitna ponudba.

Državni uradnik, star 27 let, želi se v svrhu ženitve seznaniti z gospodično, staro 18—23 let. Biti mora krepkega zdravja in neomadeževane preteklosti ter imeti veselje do gospodinjstva ter primerno doto.

Ponudbe, ako le mogoče, s popisom razmer ter s sliko do 20. februarja 1913 pod »Idealist 1913-329« na upravništvo »Slovenca«.

Slika s pismom vred se v neugodnem slučaju takoj vrne. Tajnost pod časno besedo zjamčena.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

156a

tajnika.

Sprojmo se le v vseh pisarniških zadevah izkušena moč. Nastop čim prej. 3

PREKLIC.

Podpisani preključem vse žaljive besede, ki sem jih govoril zoper Andreja Štrubelj, posestnika v Rudniku št. 10.

Anton Goli,

posestnik v Rudniku št. 8.

Stanovanje

obstoječe iz 1 sobe, kuhinje in jedilne shrambe se odda takoj v Rožni dolini št. 136. pri restavraciji. 346

Dr. Benj. Ipavic

zdravnik oddelka za ženske bolezni in porod, oddelka deželne bolnice v Ljubljani zopet ordinira. 343

Vabi'o

na

57. redni občni zbor

„Obrtnega pomožnega društva“

reg. zadr. z omejeno zavezo v Ljubljani

ki se bode vršil

v četrtek, dne 13. februarja 1913 ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih na Kongresnem trgu št. 4, I. nadstropje.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Letno poročilo in računski sklep za leto 1912.
3. Poročilo odbora o pregledu računov.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Čitanje revizijskih poročila in ukrepi vsled istega.
6. Nadomestna volitev načelnstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelnstvo.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob določen uri, vrši se eno uro pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ne glede na število navzočih članov. — 327

Ustanovljena 1892

Ustanovljena 1892

Fr. Hopf

sodno zapriseženi izvedenec v Ljubljani Šelenburgova ulica št. 6

prva največja in najstarejša trgovina

g'asovirjev in godbenega orodja

Gasovirji, pi-anini, harmo-niji (amer.k.) najbolj slovitih tip: Stelz-bammer,

Rössler, Czerny & Hofmann, Hörigi in ed. no zastopstvo dvorne trdke För.ter.

Posejevalnica.

Plačila na obroke.

Najnižje cene.

333 1

Lepo pritično

stanovanje

se odda za maj. Slovenski trg 8 (trg pred sodnijo). 348

Stanovanje

z dvema in s tremi sobami se odda za 1. maj v Spodnji Šiški blizu kolodvora. Cene zelo ugodne. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 334.

U gostilni „Pri Bobenčku“

na Sv. Petra cesti št. 17

se dobi od pepelnice dalje skozi celi post

polenovka in pristni teran.

Priporoča se cenjenemu občinstvu za mnogobrojen obisk. 335

Po svetu.

Gibanje Orlov na Moravi. Kakor izkazuje najnovejša statistika, je na Moravskem med krščanskimi delavskimi sloji 121 orlovskih odsekov s 4505 člani. Nadalje je pri izobraževalnih društvi 21 orlovskih odsekov s 1040 člani in med organizirano kmetiško mladino 47 orlovskih odsekov s 1561 člani. Vseh čeških Orlov je torej 7106, od teh jih odpade samo na Moravo 6731, ostali so v Šleziji, na Dunaju ali pa na Češkem. Številke govore, kako prodira orlovska ideja med našimi severnimi brati. V tako kratki dobi, pa taka armada! Z novim letom je začel češki Orel izdajati svoj strokovni list »Orel«, ki bo le še bolj pospeševal naglo prodiranje orlovske ideje.

Koliko stane balkanska vojna? Neki angleški list naštevava vojne stroške peterih vojskujočih se držav. Bulgarska ima na mesec stroškov 4.500.000 funtov šterlingov, Srbska 3 milijone funtov šterlingov, Črna gora 600.000 funtov šterlingov, Turčija pa 7.500.000, skupaj 16-5 mil. funtov šterlingov. Vojni stroški dveh mesecev znašajo torej 33 mil. funtov šterlingov, ali 825 mil. frankov. Ko bi te države prištele vojne stroške k svojim državnim dolgovom, bi naraslo državno breme na Bulgarskem za 37 odstotkov, na Srbskem za 22 odst., v Črnigori za 48 odst., na Grškem za 60 odstotka, a v Turčiji za 12-6 odstotka. V teh številkah niso všeti stroški za grško vojno mornarico, kakor tudi ne izgube, ki jih med vojno trgovina in kupčija trpita.

Pravi sneg v sobi. V Petrogradu so priredili zabavo. Ker je bila dvorana napolnjena z gosti, je nastala v njej tolika vročina, da je neka gospa padla v nezavest. Ker so bile okenske šipe zamrznjene, da se niso dale odpreti, je neki častnik dvignil buteljko in z njo razbil šipo, da bi prodrlo nekoliko zraka v dvorano. In glej čudež. Naenkrat je začel v sobi iz stropa naletavati sneg. Ledeni zrak, ki je namreč skozi razbito šipo naglo prodrl v pretoplo dvorano, je zgostil paro tako, da je v obliki snežink padala na goste.

Sestre-usmiljenke kličejo nazaj. V občinsko bolnišnico v Lugano v Švici so zopet vpeljali sestre - usmiljenke. Tudi na Švicarskem se nahajajo malenkostni in praznoverni duhovi svobode, kateri vidijo različne duhove, če se kje pokaže usmiljenka. V Kantonu Tesin, kjer sta svobodomiselnost in brezdomovinstvo, to je liberalci in socialna demokracija združeni, imajo nune posebno na piki. Zakaj? Ker v imenu vere izvršujejo dobra dela in s tem tudi pomagajo, da ima vera med ljudstvom večjo moč in večji vpliv. Svobodomiselnost - soc. demokratski mestni svet je vrgl pred nekaj leti sestre, ki so stregle bolnikom, iz občinske bolnišnice. A nastal je velik nered, vse je bilo v bolnišnici navskriž. In nazadnje je zmagovito ljudsko mnenje zopet napravilo red s tem, da so se morale sestre-usmiljenke zopet vrniti. In te so se zopet mirno lotile svojega dela v korist bližnjemu. Kdo je bil tukaj osramočen? Gotovo liberalci in socialni demokratje, ki sovražijo redovnice.

Slovanski otroci v Berlinu. V berlinske ljudske šole je hodilo v šolskem letu 1911 do 1912 vsega skupaj 4316 nemških otrok, od katerih je bilo 3998 slovenskih. Poljsko je govorilo 1519 otrok, poljsko in nemško 2184, rusko pa 29 otrok. Število nemških šolskih otrok v Berlinu se je od leta 1910. več kakor podvojilo, ker je z 2081 na 4316 naraslo.

2700 milijonov kapitala reprezentirajo elektrarne v Nemčiji. Letošnje leto daje približno 3000 elektraren na Nemškem 13 tisoč mestom s 44 mil. prebivalcev električno energijo. Leta 1911. je bilo število konjskih sil nemških elektraren 1.700.000. V teh podjetjih naložena glavnica je znašala 2700 milijonov mark. Pri gradnji vseh teh elektraren je bilo zaposlenih približno 500.000 ljudi, katerim se je izplačalo 800 milijonov mark zaslužka.

Ali je bil cesar Jožef II. svobodomislec? Svobodomiselnici raznih baž kaj radi govorijo o cesarju Jožefu II., kakor o svojem vzorniku in patronu ter radi romajo pred njegove spomenike. Sedaj je pa soc. demokrat Emil Strauss v reviji »Der Kampf« (decemberski zvezek) poučil te vnete častilce Jožefa II., da ta-le vladar nikakor ni bil to, kar o njem pripoveduje svobodomiselnostna legenda. Cesar Jožef II. je bil marveč prepričan katoličan in papežev besede, da ima velike zaklade vere in da je najboljši katoličan na svetu, so bile več nego fraza. Do konca svojega življenja se je Jožef II. vestno držal vseh cerkvenih obredov. V nekem pismu se je izrazil, da bi mu bilo najljubše, če bi vsi protestanti prestopili v katoličanstvo. Prisilnih sredstev proti priznani verski družbi se pa on seveda ni hotel posluževati, to pa tem manj, ker so bili protestantje in Judi kvas gospodarskega razvoja Avstrije. Zato pa Jožef II. kajpada še ni bil prijatelj Judov. S tem, da je hotel cerkveno organizacijo in zlasti duhovščino uklopiti gotovim državnim svrham, je res zelo škodoval cerkvi, toda nikakor ne namenoma — nasprotno! Liberalci bodo radi ali

neradi tega »zaščitnika« morali brisati iz svojega koledarja.

Papež za vzgojo vzornega učiteljsstva. Pij X. je dal v Frascati blizu Rima na lastne stroške zgraditi v vsakem ozirom vzorno učiteljsko hišo, ki se v kratkem slovesno odpre. Zgradba sam je stala nad 300.000 lir, vrhu tega je sv. oče s posebnim zakladom zagotovil obstanek zavoda. Namen zavoda je izobraziti čim večje število učiteljev, ki bodo v tehnično-didaktičnem in moralno-verskem ozirom stali na višku. Vsi učitelji na zavodu bodo morali imeti akademični čin kake državne univerze. Izkušnje se bodo vršile natančno po državnih določbah. Preskrbljeno je tudi za izboljšanje pouka v katolikizmu. Vodstvo zavoda se izroči Salezijancem. Prvi gojenci bodo one sirote, ki jih je papež sprejel v oskrbo ob velikih potresih leta 1905. in 1908.

Poneverjenja v lvoških skladiščih državne železnice. Poneverjenja v skladiščih državne železnice v Lvovu so velikanska. Zaprli so več skladiščnih uradnikov, med njimi načelnika Czarzyskega, voditelja računskega oddelka Frana Pobudko, voditelja reklamacijskega oddelka Simeon Stadlena in veliko poduradnikov. Dva uradnika sta se usmrtila, predno sta bila aretirana. Tatinski konzorcij je osobito ropal kovčge, ki so jih iz osebnih in iz tovarnih vlakov izkladali. Na ta način je bila uprava državne železnice za več stotisoč kron oškodovana. Ttativne so odkrili, ko je tatinski konzorcij ukradel kovčeg neki ruski pevki, v katerem je bilo dragocenosti za 8000 rubljev. Pevki so, ko je kovčeg zahtevala, v Lvovu izjavili, da ga niso iz Rusije pripeljali. Preiskava je pa dognala, da se je kovčeg pri razprodaji za 4 K prodal.

Smrt stoletne starke. V Deidesheimu, Nemčija, je umrla 29. januarja 1913 stoletna starica Friedheim, ki ni bila do svoje smrti nikdar resno bolna.

Obsojeni dinamitni napadalec Nemec v Kaliforniji. V Los Angelesu, Kalifornija, je bil obsojen v 20letni zapor Nemec Warr, ker je poizkusil 19. novembra 1912 z zabojem dinamita pognati v zrak del železniške proge.

»Votes for Women« Ko je Winston Churchill nedavno obiskal angleškega kralja v balnorskem gradu, je našel na vratih bojni klic suffragetk: »Votes for Women« Preiskava je dognala, da sta bila z napisom v zvezi oba kraljeva sinova: princa Albert in Henry.

Ženske zaupnice v zastopstvu nastavljenec na Nemškem. Koncem miloge leta so se na Nemškem vršile volitve zaupnikov v zastopstvo nastavljenec. Poleg 1877 možkih zaupnikov in 1720 namestnikov je bilo izvoljenih 155 ženskih zaupnic in 121 namestnic.

Ženski študij na Nemškem. Rektorski izpit je napravilo v Berlinu 12 kandidatkinj.

Sveče za tatove, da so varni pred policijo. — V guberniji Novgorod v Rusiji so našli v gozdu usmrčena dva dečka v starosti 4 do 6 let. Iz teles so bila pobrana čreva, srce in obisti. Dognalo se je, da so oba dečka umorili tatovi, ki verujejo, da sveče, napravljene iz otročjih črev, src in obisti obvarujejo tatove pred policijo, tako da jih na noben način ne more vloviti. Ali policija jih sedaj pridno išče in jih najbrže dobi v svoje roke kljub onim svečam!

KNJIGOTRŽTVO.

Postni govori.

Bierbaum, Das Wort vom Kreuze. 6 Predigten, 1 K 20 h.
Bremscheid, Fasten-Predigten, 2 K 40 h, vez. 3 K 24 h.
Busl, Fasten-Predigten, 7 K 20 h.
Diessel, Der Schlüssel zum Himmel, Fasten-Predigten, 1 K 68 h.
— Der große Tag der Ernte, Fasten-predigten, 1 K 68 h.
— Der Tod der Sünde, Sald - Predigten, 1 K 44 h.
Eberle Dr. Fr. X., Passionsbilder aus dem Garten Gethsemani, Fasten - Predigten, 1 K 20 h.
Gröning, Die Leidensgeschichte unseres Herrn Jesu Christi, vez. 5 K 28 h.
Gruber, Die sündige Zunge als Leidenswerkzeug Christi, K 1 20 h.
Hansjakel, Die Gnade, 6 Fasten-Vorträge, 1 K 56 h, vez. 2 K 40 h.
Hecher, Frauengestalten am Leidenswege des Herrn, 7 Fasten-Predigten über die Busse, 1 K 80 h.
— Die sieben Kreuzesworte Jesu Christi, Fasten-Predigten, 1 K 20 h.
Hurter, Entwürfe zu Fasten - Predigten über die Worte Christi am Kreuze, I. Cyklus, 40 h.
Klaus - Schmied, Fasten - Predigten, 4 K 80 h, vez. 7 K 20 h.
Nagel, Die sieben Hauptsünden entgegengesetzten Tugenden, Fasten - Predigten, 1 K 20 h.
— Treu zur Kirche, Fasten - Predigten, 1 K 20 h.
Obweiger, Des Erlösers Letzte Grüße, 6 Fasten Betrachtungen, 1 K 40 h.

Heilslehren aus Gethsemani, 1 K 40 h.
Pfeil, Kreuzenssplitter gesammelt in Fasten - Predigten, 1 K 60 h.
Paolo Segneris, Quadragesimale, 40 Predigten gehalten in der heiligen Fastenzeit, 2 Bände, 14 K 40 h.
Stiegele, Fasten-Predigten, 4 K 32 h, vez. 5 K 52 h.
Wöhr, Gottes Eigenschaften geoffenbart im Leiden unseres Heilandes, 7 Fasten-Predigten, 1 K.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

: Naročite „Slovenca“ :

Velika noč je letos že v marcu!!

Naročite torej vzorce za nove obleke kar že zdaj pri tvrdki 217

Prokop Skorkovsky in sin
izvozna tvrdka blaga za moške in ženske obleke, HUMPOLEC, OŠEKO.
Na željo damo izvršiti moške obleke.

Zobna krema

KALODONT
Ustna voda

MATTONIJEV

GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetilna in
osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-
tarih, obilnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo največkrat zdravniki kot bistveno
podpiralno sredstvo

pri karlovarjskem in drugih kopeliških zdrav-
ljenjih in kot poznejše zdravilo po kopeljih
24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami
in vinom.

Zaloge pri Mihael Kasner-u, Peter Lass-
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 11

Trgovski pomočnik

mešane stroke (tudi manufakturst) želi
primerne službe. Nastopi lahko takoj.
Prijazne ponudbe pod »Priden 314« na
upravo »Slovenca«.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana,
Frančiškanska ulica 8. Izborna blago!
Točna postrežba. Zahtevajte drože v
prijem »Slovenske Stražec«.

V najem se da, eventuelno tudi prodaja majhna,
dobro vpeljana

trgovina

z zalogo ali brez zaloge v veliki vasi na Gorenj-
skem blizu tovarne. Cena po dogovoru. Naslov
se izve pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 167.
(Znamka za odgovor.)

Naprodaj je lepa

nova hiša

z veliko kletjo, velikim zasajenim vrtom, ki se
lahko razdeli na več stavbnih parcel. Več se izve
v Spodnji Šiški št. 22. 297

Južno - Italijanska vinarna in vinska
veletrgovina

Tommaso Todisco

Glavna klet in pisarna: Dunaj XV, Fünflausg. 10.
Presta zaloga na Dunaju: ekspozitura glavnega
carinskega urada, X/3, Favoritenplatz, v Berlinu
kralj. carinski urad, I. Pachthof. 3563

Frane Ros
Ljubljana,
Sodna ulica.

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-
vršne in spodnje jopice, moderske, telovničke, nogovnice, ro-
kovice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za
stroje itd. na drobno in na debelo.
Sivalni stroji od 70 kron naprej.
Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša pri-
lika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 250(50)

Ostanki blaga,

ki zadostujejo za kompl.
obleko za gospode, hlače,
paličice, damske kostume,
plašče, krila itd.

kateri so se pri
meni v veliki
množini nabra-
li, dam radi po-
manjkanja pro-
stora, čisto pod
ceno. 115

Exportna tovarna blaga

Karl Kasper
Inomost (Innsbruck) 58.

Naj se zahteva
vzorce ostankov
blaga za gospode
in dame, pošlino
prosto.

BLIŽE krila, kostume, plašče,
pelerine, predpasnike,
otroške obleke, plaščke, klobučke,
higijen. potrebščine za novorojenčke
in vsako modno blago 1425
pošilja na izbiro tudi na deželo
M. Kristofič-Bučar Ljubljana,
Stari trg št. 9.

Proda se iz proste roke novozidana

=vila=

z novim gospodarskim poslopjem, pri
kateri je skupno 96 oralov zemlje in
sicer 18 oralov gozde, drugo so pa njive
in travniki, vse v ravnini poleg državne
ceste, poldrugo uro od mesta Velikovec
na Koroškem. Obrniti se je na A. Z.,
poštno ležeče št. Peter pri Velikovecu,
Koroško. 306 (3)

C. kr. oblastveno potrjeno
učilišče krojnega ri-
sanja.

Dobi se tudi kraj po životni
meri. Istotako se izdelujejo obleke točno
in po primerno nizki ceni.

Franja Jesih,
Ljubljana, Stari trg 28.

Perje za postelje in puh

priporočajo po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

3334

Pred Skofljo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

Samo pri nas prisilno.

Zelo ugoden nakup

40 METROV OSTANKOV

zefira, voile, flanel in drugega pralnega
blaga, zelo lepi v dolgoti od 1-8 metrov,
sortirani. Pošilja se po povzetju, franko za
18 kron. Najboljša razpošiljalnica

V. I. Havliček & Bratje, Podebrad, (Češko):

Od teh ostankov se vzorci ne morejo raz-
pošiljati. Kolekcija vzorcev modnega blaga
in manufakture z navedbami nizkih cen po-
siljamo franko. 116

Avtomatična past!

Za podgane K 4-4, za miši
K 2-40, ujame brez nad-
zorstva do 50 komadov v eni noči. Past za
šurke edina te vrste, na katero se ujame na
tisoče šurkov v eni noči, a K 2-40. Povsod naj-
boljši uspeh. Pošilja po povzetju Franc Humann,
Dunaj, 2. Be lrk, Aloisgasse 3/24. Mnogo pohvalnih
pism. Pred manj vrednimi ponarejanji se sviri.
V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Tele-
fon 23.446. 215

Za popravila mufov, jopic, kožuhov
in izdelovanje suknjenih čepic za dru-
štva, zavode, gospode in dečke, preprog
iz kož sra in lisic, se vljudno priporočajo

Feliks Žagar

krznarski mojster

304

Ljubljana, Salendrova ul. 4. bivši več-
letni pomočnik pri g. H. Waneku.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

I. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
529 platna ter
manufakturnega blaga.

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ul.

Pozor! Pozor!
Drože — Presgerm.

Uljudno naznanjam vsem pekovskim mojstrom in trgovcem, da sem povečal svojo znano tovarno za drože in isto s parnim strojem uredil, ter mi je zato mogoče postreči brez konkurence po najnižjih cenah in z najboljšim blagom.

Cene po dogovoru, večja naročila imajo še za celo leto popust. — Naročila od 4 kg pošiljam franco. Pričakuje cenjenih naročil, beležim iz odličnim spoštovanjem 3955

Maks Zaloker Prva ljublj. tovarna drož v lastni hiši
Krakovski nasip št. 26.

Umetni zavod za cerkveno slikanje

J. HLAVKA

slikar cerkvenih podob

Praga Kral. Vinohrady

Puchmajerjeva ul. št. 68.

Priporočamo prečistiti duhovščini poznate slike svetnikov, altarne slike, križeva pota, pasijonske slike itd. na platnu, cinkasti pločevini itd., umetniško izvrše ne po ugodni ceni.

Slike ali načrte pošiljam zastoj na ogled.

Dopisuje se slovensko.

3502 Najboljša priporočila.

Radi družinskih razmer sta takoj

na prodaj
dve mali hiši

v bližini Ljubljane. V prvi je dobro vpeljana gostilna, druga pa ima umetno napravljene podzemne kleti za vino, zraven hiše je obširen vrt, ki se, ležeč ob dveh cestah, razdeli lahko na več stavbenih parcel. Pogoji zelo ugodni. Pojavnila se dobe v gostilni na Rimski cesti št. 11 v Ljubljani. 260

Najcenejše in najbolj učinkujoče
odvajalno sredstvo!

Filipa NEUSTEINA

poslajene

odvajalne

krogljice

(Neusteinove Elizabetne krogljice)

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te krogljice, proste vsakih škodljivih primesti, uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahko odvajajoče, kri čistijo; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo izvor premenogih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo otroci.

zaprte

Siatljica s 15 krogljicami stane 30 vin.

ovoj z 8 skatljic, torej 120 krogljik, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 245, se pošlje franco 1 ovoj.

Svarilo! Nujno se svari pred naročanjem. Zahtevaj: Filipa Neustaina „odvajalne krogljice“. Priznajte, če ne i vsaka skatljica in navodilo mso zahtevaj varstveno znamko v rdečo-črnem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filipa Neustaina, Apotheke“. Naše trgovsko sodniško zavarovane embalaže morajo imeti našo izdiko

Filipa Neustaina lekarna

„pri sv. Leopoldu“

— Dunaj, Plankengasse 6. —

Zaloga v Ljubljani: Rihard Sušnik, lekarnar, 3450 in v več drugih lekarnah.

Stavbišče se prodaja

pri kemični tovarni v Ljubljani. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod „št. 254“. (Znamka za odgovor.) 254

Staubene
parcele

na Dunajski cesti o Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **JOS.**

TRIBUC, na Glincah 37. 2127

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

Št. 2291.

Razglas.

316

Podpisani mestni magistrat je v smislu določb § 16 al. 2 lit. a. b. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano z dne 5. avgusta 1887, dež. zak. št. 22 ter dodatno k § 72 cestno-policijskega reda za Ljubljano iz ozirov na javni red in varnost pasantov prepovedal drsanje, sankanje in vožnjo s smučmi po vseh javnih cestah in trgih v mestu, osobito po grajskih in golovških brežinah, po Lattermannovem drevoredu, v Tivoliju (Rožniku) in v mestnem logu.

Hkrati se javno razglašča, da je za napravo javnega sankališča ali drsališča treba oblastvenega dovolila.

Sankanje je dovoljeno samo na obeh sankališčih poleg tivolskega hotela, drsanje pa na mestnem drsališču po Tivolijem, na drsališču nemškega drsališkega društva in na »Kernu«.

Vožnja s smučmi je dovoljena v obče v tivolskem gozdu (Rožniku), v mestnem logu in na Golovcu, toda samo izven urejenih sprehajališč ter s pridržkom, da se ne pokvari gozdnih in travniških kultur.

Mestna policijska straža ima nalog, da vsak tozadevni prestopnik nemudoma ovadi in krivci bodo, v kolikor njih prestopnik ne spada pod splošni kazenski zakon, kaznovani s policijskimi globami, odnosno z zaporno kaznijo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 21. januarja 1913.

Št. 2681.

Ustanova za vojaške sirote.

Pri podpisnem mestnem magistratu je oddati za tekoče leto Josip Sühnlovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 90 kron.

Pravico do te ustanove imajo revne sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali nezakonske, moškega ali ženskega spola.

Prošnjam, katere je vlagati pri magistratu najkasneje do vštete zadnjega februarja t. l., je priložiti rojstni in krstni list, in če iz njega ni razvidno, da je bil prosičev oče po poklicu vojaškega stanu, tudi še posebej dokaz o tem.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 31. januarja 1913.

326

! Mizarji, pozor !

274 pod najugodnejšimi pogoji se prodaja lep posestvo s stalno vodno silo (25 konjskih sil), enonadstropna hiša z mizarško delavnico z vsemi potrebnimi stroji, ter gospodarsko poslopje in nekaj zemljišč. Naslov pove upravnitvo „Slovenca“ pod šte. 274. (Znamka za odgovor.)

Spretna prodajalka

z daljšo prakso se sprejme v speerijsko trgovino. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih služb naj se pošljejo na upravo „Slovenca“ pod šifro „Poštenost“ 289“. 289

IVAN KACIN

Novi Vodmat-Ljubljana
Prva slovenska izdelovalnica
harmonijev

po ameriškem sistemu

Izdelujejo se vsake vrste harmoniji za cerkve, pevsko društva, šole, zasebnike. Sprejemajo se popravila po ugodnih cenah. Izdelane harmonije razne vrste imam vedno v zalogi na ogled. 194
Zahtevajte ilustrovani cenik.

F. K. KAISER, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Priporočam svojo največjo zalogo pušk in samokresov ter lovskih priprav. Avtomatične pištole: „Browning“, „Steyer“ itd. Najboljši topič „Salut“.

V zalogi ima vse potrebščine za ribji lov, v največji izbiri po najnižjih cenah. Popravila točno in ceno. Umetalni ogenj. C. kr. prodaja smodnika. Cenik zastoj in poštne prosto.

Ugodna prilika za vrtnarje!

V večjem mestu na Kranjskem se odda

velik vrt

(nad 1200 m²) v najem. V tem kraju dosedaj ni vrtnarja. Več po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod F.L. 59/301.

Stavbeno in umetno ključavničarstvo z
motorno močjo in vodovodni instalater

Ivan Triller
na Bledu, Gorenjsko,

v vseh mestih olikovan se priporoča slavnemu občinstvu in prečistiti duhovščini za vsa v to stroko spadajoča dela, kakor štedilnike vseh vrst od priprostih do najfinjših, železne in žične ograje, obhajline mize, laterne i. t. d. lastnega izdelka, po najnižjih cenah.

Popravila točno. — Proračuni
brezplačno in poštne prosto.

3658

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI. za skladiščem državnega k. l. odzora. - - - 245

Valilni aparat K 45'

vali bolje kot vsaka kokoš. Na poskušnjo zastoj. G. MÜCKE, Pottendorf št. 40 pri Dunaju. Stotine referenc in spriceval iz cele monarhije zastoj in franco. 181 (10)

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

na leto. Obresti pripisujejo glavnici polletno, tako da vlagatelj dobi za vsaki 100 K 4 1/2 obresti, ker plačuje banka iz svojega rentni davek. Banka je poplarni varen zavod. Za vloge jamči direktno dežela Kranjska.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in solskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna

posojila. Prodaja lastne pu-

bliarno-varne komunalne za-

dolžnice in zastavne liste.

Banka je poplarni varen zavod,

ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke osak

delavnik od pol 9. ure do

popoldne do 1. ure popoldne.